

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
POWSZECHNEGO ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ
SPÓŁKI AKCYJNEJ
W I PÓŁROCZU 2011 ROKU**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych	4
2. Uwarunkowania makroekonomiczne w I połowie 2011 roku	4
2.1 Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego	4
2.2 Rynek kapitałowy	5
2.3 Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja	6
2.4 Rynek pracy i konsumpcja	6
2.5 Kursy walut	7
2.6 Wpływ czynników makroekonomicznych na sektor ubezpieczeniowy	7
2.7 Udziały rynkowe PZU, PZU Życie i PTE PZU (dane wg PSR)	7
2.8 Czynniki makroekonomiczne, które wpłyną na działalność Grupy PZU w II połowie 2011 roku	10
3. Opis organizacji Grupy PZU	11
3.1 Organizacja Grupy PZU	11
3.2 Zmiany organizacji Grupy PZU	14
3.3 Spółki Grupy PZU	15
WYNIKI FINANSOWE GRUPY PZU W I PÓŁROCZU 2011 ROKU	19
4. Komentarz do skonsolidowanych wyników finansowych Grupy PZU	19
4.1 Składki	19
4.2 Wyniki działalności inwestycyjnej	20
4.3 Odszkodowania	20
4.4 Koszty akwizycji i administracyjne	21
4.5 Inne pozycje	21
4.6 Wyniki Grupy PZU	21
4.7 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	21
4.8 Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne	22
5. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów	23
5.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	23
5.2 Ubezpieczenia na życie	26
5.3 Kontrakty inwestycyjne	28
5.4 Działalność w zakresie funduszy emerytalnych	29
6. Wskazanie czynników ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	29
6.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	29
6.2 Ubezpieczenia na życie	30
6.3 Fundusze emerytalne	31
7. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników	31
DZIAŁALNOŚĆ GRUPY PZU W I PÓŁROCZU 2011 ROKU	31
8. Działalność, główne kierunki rozwoju i osiągnięcia głównych Spółek Grupy PZU	31
8.1 Stosowanie zasad ładu korporacyjnego w Spółkach Grupy PZU	31
8.2 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe	33
8.3 Proces restrukturyzacji w PZU i PZU Życie	33
8.4 Realizacja strategii i przedsięwzięcia rozwojowe	35
8.5 Główne działania marketingowe w I połowie 2011 roku	37
8.6 Działalność PZU w I połowie 2011 roku	38

8.7 Działalność PZU Życie w I połowie 2011 roku	41
8.8 Działalność PTE PZU w I połowie 2011 roku	43
9. Wybrane pozostałe Spółki Grupy PZU – kierunki rozwoju i wyniki działalności	44
9.1 PZU Lietuva	44
9.2 PZU Ukraine	44
9.3 TFI PZU	45
9.4 PZU AM	45
9.5 PZU Pomoc	46
9.6 PZU CO	46
10. Planowane główne kierunki rozwoju	46
11. Zarządzanie ryzykiem	47
11.1 Polityka zarządzania ryzykiem	47
11.2 Testy stresu	48
DODATKOWE INFORMACJE	48
12. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU	48
12.1 Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu	48
12.2 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta	48
12.3 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU	49
13. Pozostałe informacje	49
13.1 Zmiany składu organów zarządzających i nadzorujących PZU	49
13.2 Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	52
13.3 Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji	52
13.4 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji	52
13.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi	54
13.6 Sezonowość lub cykliczność działalności	54
13.7 Działalność zaniechana	54
13.8 Istotne zdarzenia po dacie bilansu	54
13.9 Połączenia spółek handlowych	54
13.10 Wybór biegłego rewidenta	54
13.11 Zmiany statutu PZU	55
13.12 Obniżenie kapitałów zakładowych spółek ubezpieczeniowych Grupy PZU na Ukrainie	56
13.13 Cena akcji PZU	58
13.14 Dywidenda	60
OŚWIADCZENIA ZARZĄDU PZU	61
14. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań	61
15. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	62

WSTĘP

1. Podsumowanie skonsolidowanych wyników finansowych

Wyniki finansowe Grupy PZU w I półroczu 2011 roku były kształtowane głównie przez:

- wzrost przypisu składki w Grupie PZU w segmentach działalności ubezpieczeniowej Grupy PZU;
- poprawę rentowności w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych, głównie w produktach komunikacyjnych i majątkowych;
  - brak w analizowanym okresie wpływu zdarzeń o charakterze katastroficznym, które w I połowie 2010 roku dotyczyły głównie ubezpieczeń majątkowych i rolnych - w ubiegłym roku, w tym samym czasie, z tytułu szkód śniegowych i powodziowych wypłacono oraz objęto rezerwami technicznymi łącznie 734 mln zł w ujęciu brutto (udział własny PZU wyniósł 394 mln zł);
- redukcję kosztów administracyjnych dzięki przeprowadzonemu w roku 2010 programowi restrukturyzacyjnemu oraz programowi redukcji kosztów stałych;
- niższe dochody z działalności lokacyjnej (pomimo dobrego wyniku w 2 kwartale 2011 roku) wynikające z gorszego niż w roku ubiegłym wyniku netto z realizacji inwestycji, szczególnie na portfelu dłużnych papierów wartościowych;
- objęcie konsolidacją Grupy Armatura – jednorazowy wpływ na wynik netto w kwocie 118,9 mln zł.

Wynik finansowy netto Grupy PZU za I półrocze 2011 roku wyniósł 1.552,4 mln zł i był wyższy o 32,7% od wyniku netto I półrocza poprzedniego roku.

Na koniec I półrocza 2011 roku wskaźnik ROE, liczony jako stosunek urocznionego zysku netto do średnich kapitałów własnych w I półroczu 2011 roku, wyniósł 24,8% i wzrósł o 4,1 p.p. w porównaniu do końca I półrocza poprzedniego roku.

2. Uwarunkowania makroekonomiczne w I połowie 2011 roku

2.1 Podstawowe trendy w gospodarce i tempo wzrostu gospodarczego

W I kwartale 2011 roku tempo wzrostu PKB w polskiej gospodarce było nadal stosunkowo wysokie (4,4% r/r), tylko nieznacznie niższe niż w IV kwartale 2010 roku (4,5% r/r). Popyt krajowy pozostawał głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego, choć jego dynamika zmniejszyła się nieco w porównaniu z poprzednim kwartałem. Konsumpcja indywidualna w niesprzyjających warunkach (silny wzrost cen, przesunięcie części zakupów na koniec 2010 roku, spadek kredytów konsumpcyjnych) utrzymała stosunkowo wysokie tempo wzrostu (3,9% r/r), zbliżone do poprzedniego kwartału. Wyraźnie wyższa niż w dwóch poprzednich kwartałach była dynamika inwestycji w środki trwałe (6,0% r/r), także wskutek niskiej bazy odniesienia sprzed roku. Przy czym ciągle decydujące znaczenie dla wzrostu inwestycji miały publiczne inwestycje infrastrukturalne. Wkład zapasów do wzrostu PKB był nadal dodatni, choć mniejszy niż w IV kwartale 2010 roku. Wskutek znacznie silniejszego spadku dynamiki importu niż eksportu zmniejszył się wyraźnie negatywny wpływ salda handlu zagranicznego na wzrost PKB (-0,1 pkt. proc wobec -1,7 pkt. proc. w IV kwartale 2010 roku). Po stronie wytwarzania

PKB najsilniej wzrosła dynamika wartości dodanej w budownictwie. Jednak największy wkład we wzrost wartości dodanej miały usługi oraz przemysł, w którym dynamika wartości dodanej wzrosła w porównaniu z poprzednim kwartałem.

Można oceniać, że dynamika PKB w II kwartale 2011 roku pozostawała na poziomie zbliżonym do I kwartału, prawdopodobnie nieznacznie tylko niższym. Wysokie tempo wzrostu sprzedaży detalicznej w tym okresie (14,4% r/r przeciętnie w miesiącu wobec 9,1% r/r w I kwartale), daje nadzieję na osiągnięcie co najmniej takiej dynamiki konsumpcji indywidualnej jak w I kwartale 2011 roku. Przeciętne miesięczne tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w II kwartale się jednak obniżyło (5,5% r/r wobec 9,2% r/r w I kwartale). Do maja utrzymywał się wyraźny trend wzrostu odsezonowanej produkcji sprzedanej przemysłu. Jednak w czerwcu obniżyła się ona wyraźnie w stosunku do maja. Także wyniki badań koniunktury wydają się potwierdzać, że globalne spowolnienie produkcji przemysłowej, widoczne w II kwartale zaczyna docierać także do Polski. Dynamika produkcji budowlano-montażowej pozostawała na wysokim poziomie, zbliżonym do I kwartału, z nadal bardzo istotną rolą publicznych inwestycji infrastrukturalnych. Kondycja ekonomiczna firm poprawiła się w II kwartale (z wyjątkiem budownictwa), bariera popytu słabła, ale tempo wzrostu produkcji wyhamowuje¹. Wzrosła niepewność dotycząca przyszłych warunków gospodarowania, obniżył się optymizm ocen popytu (krajowego i zagranicznego), co wzmaga ostrożność przedsiębiorstw przed podejmowaniem inwestycji i zwiększaniem zatrudnienia.

2.2 Rynek kapitałowy

W I kwartale 2011 roku przeciętny poziom rentowności polskich obligacji był wyraźnie wyższy w stosunku do IV kwartału 2010 roku, odzwierciedlając także procesy zachodzące na światowym rynku długu. Rentowności obligacji na rynkach bazowych rosły w reakcji na poprawę perspektyw wzrostu gospodarczego oraz wzrost inflacji. W tym okresie rentowności polskich skarbowych obligacji 10-letnich kształtowały się przeważnie w przedziale 6,2%-6,4%. Krzywa dochodowości obligacji była w tym okresie dość stabilna.

Od końca I kwartału rentowności, zwłaszcza „dłuższych” obligacji, zaczęły się obniżać. Średni poziom rentowności 10-letnich obligacji skarbowych w II kwartale 2011 roku był niższy w stosunku do I kwartału o 24 punkty bazowe, przy niższych o 19 pkt. bazowych rentownościach obligacji 5-letnich i niższych o 12 pkt. bazowych rentownościach obligacji 2-letnich. W czerwcu rentowności obligacji 10-letnich obniżyły się poniżej 6%, osiągając na koniec kwartału poziom 5,84%. Skala obniżenia się rentowności obligacji 5 i 10-letnich pomiędzy końcem I i II kwartału była taka sama (44 pkt. bazowe). Krzywa dochodowości stała się bardziej płaska. Do obniżenia się rentowności polskich obligacji skarbowych w II kwartale przyczyniła się lepsza niż oczekiwano sytuacja budżetu państwa, w tym bardzo wysoka realizacja planu finansowania potrzeb pożyczkowych (ok. 75% w połowie roku) i zapowiedzi ograniczania emisji obligacji. Wzrostowi cen obligacji sprzyjał także wyraźny napływ kapitału zagranicznego na krajowy rynek długu. Rentowności polskich obligacji podążały przy tym za rentownościami obligacji niemieckich, które wobec obniżenia tempa wzrostu gospodarczego i wzrostu awersji do ryzyka obniżały się. Przeciętny spread pomiędzy polskimi a niemieckimi, 10-letnimi obligacjami skarbowymi zmniejszył się przy tym z 311 pkt. w I kwartale do 290 pkt. w kwartale II. Polski rynek długu w warunkach zaostrzenia kryzysu zadłużeniowego w strefie euro reagował zatem

---

¹ Według badania koniunktury NBP

zupełnie inaczej, niż rynki obligacji peryferyjnych krajów strefy euro. W czerwcu dodatkowym czynnikiem sprzyjającym istotnemu obniżeniu się rentowności „krótszych” obligacji było osłabienie oczekiwań na kontynuację przez Radę Polityki Pieniężnej podwyżek stóp procentowych.

W pierwszym półroczu indeks WIG wzrósł o 1,9% a indeks WIG20 o 2,1%. Jednak pomiędzy końcem marca a końcem czerwca, indeks WIG obniżył się o 0,6%, a indeks WIG20 o 0,5%, wobec pogorszenia globalnych uwarunkowań wzrostu gospodarczego i wzrostu awersji do ryzyka na światowych rynkach finansowych.

2.3 Polityka pieniężna, stopy procentowe, inflacja

Pierwsze półrocze 2011 roku było okresem silnego wzrostu inflacji, która w maju (indeks CPI) sięgnęła aż 5,0% r/r, wobec 3,1% r/r w końcu 2010 roku, by w czerwcu obniżyć się do 4,2% r/r. Przeciętne tempo wzrostu cen konsumpcji w I półroczu 2011 roku wzrosło do 4,2% r/r, wobec 2,6% r/r w II półroczu 2010 roku.

Wzrost inflacji w I półroczu wynikał przede wszystkim z oddziaływania tzw. wstrząsów podażyowych - drożenia żywności, a także energii, w tym głównie paliw. Były to tendencje ogólnoswiatowe, wzmacniane w Polsce podwyżkami cen nośników energii dla gospodarstw domowych. Wzrost cen dotyczył jednak także większości innych towarów i usług. Do wzrostu cen w tym okresie w Polsce przyczyniła się podwyżka stawek VAT. Ale systematyczny wzrost wskaźników inflacji bazowej w I półroczu 2011 roku może świadczyć także o wzmacnianiu się popytowej presji na wzrost cen.

Wobec silnego wzrostu inflacji, Rada Polityki Pieniężnej w I półroczu rozpoczęła cykl podwyżek stóp procentowych, by przeciwdziałać wzrostowi oczekiwań inflacyjnych i pojawieniu się presji na wzrost płac, co mogłoby prowadzić do utrwalenia podwyższonej inflacji. RPP dokonała czterech podwyżek stóp, każdorazowo o 25 punktów bazowych, w styczniu, kwietniu, maju oraz czerwcu. W końcu czerwca 2011 roku stopa referencyjna NBP wynosiła 4,5%.

2.4 Rynek pracy i konsumpcja

Zatrudnienie w gospodarce narodowej wyraźnie wzrosło w I kwartale 2011 roku (według statystyki przeciętnego zatrudnienia o 2,8% r/r wobec 1,3% r/r w IV kwartale 2010 roku, według statystyki BAEL o 1,9% r/r wobec 1,2% r/r w poprzednim kwartale), szczególnie w przedsiębiorstwach. Średnie miesięczne tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw wyniosło w I półroczu 2011 roku 3,8% r/r wobec 1,9% r/r w II półroczu 2010 roku i -0,2% r/r w I połowie 2010 roku. Jednak pomiędzy marcem a majem 2011 roku wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw wyhamował. Dopiero w czerwcu odnotowano wzrost zatrudnienia na tyle duży, by zahamować obniżanie się jego rocznej dynamiki na poziomie 3,6% r/r wobec 4,1% w lutym.

Średnia stopa bezrobocia rejestrowanego w I półroczu 2011 roku była jednak tylko nieznacznie niższa w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego (12,6% wobec 12,7%). Wynikało to ze wzrostu liczby osób aktywnych zawodowo oraz ze zmniejszenia środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na subsydiowane formy zatrudnienia.

Wzrostowi zatrudnienia nie towarzyszyło w I półroczu 2011 roku znaczące przyspieszenie wzrostu wynagrodzeń. Do tego wzrost inflacji wyraźnie ograniczał dynamikę płac realnych. Średnio w miesiącu tego okresu dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

wynosiła 4,8% r/r (realnie 0,6% r/r) wobec 3,8% r/r (realnie 1,3% r/r) w II półroczu 2010 roku. Dzięki wzrostowi zatrudnienia, pomimo rosnącej inflacji, przeciętna miesięczna dynamika realnego funduszu wynagrodzeń w przedsiębiorstwach była nieco wyższa w I półroczu 2011 roku (4,4% r/r) niż w II półroczu roku poprzedniego (3,2% r/r). Trend jej wzrostu został jednak zatrzymany.

2.5 Kursy walut

Złoty w I półroczu 2011 roku osłabł nieco w stosunku do euro, ale zyskiwał wyraźnie na wartości w stosunku do taniejącego na rynkach światowych dolara USA. Jednocześnie złoty wyraźnie taniał w stosunku do franka szwajcarskiego, którego wartość na światowych rynkach walutowych rosła w miarę wzrostu awersji do ryzyka. W końcu czerwca kurs euro w złotych był o 0,7% wyższy w porównaniu z końcem 2010 roku. Jednocześnie w tym samym okresie kurs dolara USA w złotych obniżył się o 7,2%, a kurs franka szwajcarskiego w złotych wzrósł o 4,3%. W ciągu I półrocza kurs złotego był jednak dość zmienny reagując na okresowe nawroty awersji do ryzyka na rynkach finansowych, a także na zacieśnianie polityki pieniężnej przez RPP i wymianę części środków z UE na rynku walutowym.

2.6 Wpływ czynników makroekonomicznych na sektor ubezpieczeniowy

Kontynuacja stosunkowo wysokiego tempa wzrostu gospodarczego w I półroczu 2011 roku tworzyła korzystne warunki dla aktywności sektora ubezpieczeń. Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy oraz utrzymanie stosunkowo wysokiej dynamiki konsumpcji gospodarstw domowych, pomimo spowolnienia dynamiki realnych wynagrodzeń, mogły sprzyjać także popytowi na produkty ubezpieczeniowe z ich strony. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw pozostawała bardzo dobra, przy braku wyraźnego przyspieszenia wzrostu nakładów na inwestycje w środki trwałe. Nie stanowiła więc bariery popytu na produkty ubezpieczeniowe. Osłabienie złotego wobec euro było czynnikiem mającym negatywny wpływ na współczynnik szkodowości w ubezpieczeniach komunikacyjnych poprzez wzrost kosztu likwidacji szkód zagranicznych oraz poprzez potencjalny wpływ na ceny importowanych części.

2.7 Udziały rynkowe PZU, PZU Życie i PTE PZU (dane wg PSR)

Wartość składki przypisanej brutto całego sektora ubezpieczeń w Polsce w I kwartale 2011 roku wyniosła 13.979 mln zł, co oznacza wzrost o 4,2% (+568 mln zł) w porównaniu do I kwartału poprzedniego roku. Składka zakładów ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wzrosła o 11,5%, podczas gdy zakładów ubezpieczeń na życie zmniejszyła się o 1,2%.

Udział PZU SA (dalej „PZU”) mierzony przypisem składki brutto w polskim rynku ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wyniósł na koniec marca 2011 roku 35,4% a udział PZU Życie (dalej „PZU Życie”) w polskim rynku ubezpieczeń na życie wyniósł 26,9% (w kluczowym dla PZU Życie biznesie regularnym udział ten stanowi 43,1%). Grupa PZU pozostaje niezmiennie liderem rynku ubezpieczeń w Polsce.

Na rynku ubezpieczeń majątkowych i osobowych pierwszy kwartał 2011 roku, zdominowany był przez zmiany w ubezpieczeniach komunikacyjnych, m.in. dostosowywanie taryf do warunków rynkowych. Szybki wzrost składki przypisanej brutto rynku ubezpieczeń majątkowych i osobowych w I kwartale wynikał głównie ze wzrostu cen ubezpieczeń. Do wzrostu (w kategoriach nominalnych) najbardziej

kontrybuował PZU i Grupa VIG. Wg kategorii produktowych, największy przyrost odnotowały ubezpieczenia komunikacyjne (wzrost o 14%), majątkowe (wzrost o 12%) i OC ogólne (wzrost o 19%).

dane w mln zł

Rynek ubez. majątkowych - składka przypisana brutto	1 stycznia- 31 marca 2011			1 stycznia- 31 marca 2010		
	PZU	Rynek	Rynek bez PZU	PZU	Rynek	Rynek bez PZU
AC	581,6	1 412,5	830,9	537,1	1 228,4	691,3
OC komunikacyjne	689,4	2 005,1	1 315,7	689,0	1 812,2	1 123,3
Inne produkty	985,9	2 959,6	1 973,6	919,1	2 678,7	1 759,6
RAZEM	2 256,9	6 377,1	4 120,2	2 145,2	5 719,3	3 574,2

Udział PZU w składce ryнку (w %)	1 stycznia- 31 marca 2011	1 stycznia- 31 marca 2010
AC	41,2%	43,7%
OC komunikacyjne	34,4%	38,0%
Inne produkty	33,3%	34,3%
RAZEM	35,4%	37,5%

Główną przyczyną spadku udziału rynkowego PZU w rynku ubezpieczeń majątkowych jest realizacja programu restrukturyzacji portfela ubezpieczeń korporacyjnych, szczególnie w zakresie ubezpieczeń komunikacyjnych, ze względu na ich wysoką szkodowość. W ramach tego programu prowadzona jest restrykcyjna polityka underwritingowa w odniesieniu do rodzajów działalności o podwyższonym ryzyku. Ponadto do spadku udziału rynkowego w I kwartale 2011 roku przyczyniła się zmiana metody ewidencji składki (raportowanie wg daty zawarcia umowy, a nie wg daty rozpoczęcia odpowiedzialności, jak to miało miejsce do końca 2010 roku) – powoduje ona zmiany w rocznej sezonowości przypisu składki (przesunięcie części sprzedaży z I na IV kwartał) i zaburza wyniki śródroczne.

Sektor majątkowy zanotował wzrost rentowności w stosunku do roku poprzedniego a ubezpieczyciele majątkowi po raz pierwszy od wielu kwartałów, osiągnęli dodatni wynik techniczny (132 mln zł), co było spowodowane brakiem szkód katastroficznych oraz wzrostem cen ubezpieczeń komunikacyjnych. Pomimo tego, rynek ubezpieczeń majątkowych bez PZU jest nadal na minusie – w kategorii wyniku technicznego.

dane w mln zł

Wyniki techniczne	1 stycznia- 31 marca 2011			1 stycznia- 31 marca 2010		
	PZU	Rynek	Rynek bez PZU	PZU	Rynek	Rynek bez PZU
AC	44,4	19,1	(25,3)	32,4	(97,7)	(130,1)
OC komunikacyjne	79,4	(36,8)	(116,2)	20,9	(102,7)	(123,6)
Inne produkty	69,4	149,4	80,0	(112,6)	(143,6)	(30,9)
RAZEM	193,2	131,7	(61,5)	(59,3)	(343,9)	(284,6)

W I kwartale 2011 roku, strata techniczna rynku bez PZU w grupach ubezpieczeń komunikacyjnych, wyniosła łącznie ponad 140 mln zł.

Spadek przypisu na rynku ubezpieczeń na życie ogółem był spowodowany istotnym zmniejszeniem przypisu w segmencie produktów ze składką jednorazową – spadek o 220,2 mln zł (5,8%).

W tym samym czasie segment ze składką regularną wzrósł o ok. 129 mln zł (3,5%). Wzrost składki regularnej jest skorelowany z wzrostem płac i zatrudnienia w gospodarce.

dane w mln zł

Rynek ubezp. na życie – składka przypisana brutto	1 stycznia- 31 marca 2011			1 stycznia- 31 marca 2010		
	PZU Życie	Rynek	Rynek bez PZU Życie	PZU Życie	Rynek	Rynek bez PZU Życie
Składka okresowa	1 626,1	3 774,1	2 148,0	1 586,3	3 645,3	2 058,9
Składka jednorazowa	419,1	3 827,5	3 408,4	250,5	4 047,7	3 797,2
RAZEM	2 045,2	7 601,7	5 556,5	1 836,8	7 693,0	5 856,1

Rynek ubezp. na życie – udziały	1 stycznia- 31 marca 2011		1 stycznia- 31 marca 2010	
Składka okresowa		43,1%		43,5%
Składka jednorazowa		11,0%		6,2%
RAZEM		26,9%		23,9%

PZU Życie zwiększył swój udział w rynku ze względu na większy przypis pozyskany z ubezpieczeń ze składką jednorazową, gdzie dominującym produktem są tzw. „poliso-lokaty” (dystrybuowane głównie przy współpracy z bankami produkty o relatywnie niskiej rentowności). Istotnie wzrosła także składka przypisana z ubezpieczeń typu Unit-Linked, dystrybuowanych przez kanał bankowy. W ubezpieczeniach ze składką regularną, które charakteryzują się niskimi wahaniami rynku i wysokimi marżami, PZU zachowuje stabilny udział w rynku oraz dominującą pozycję wśród innych podmiotów.

W I kwartale 2011 roku utrzymała się wysoka rentowność rynku ubezpieczeń na życie, choć pogorszyła się względem wyników za poprzedni rok, wynik techniczny rynku ubezpieczeń na życieo prawie 23% do 813 mln zł, a zysk netto również o 23% do 755 mln zł. Powodem takiego obrazu rynku były niższe dochody z lokat.

dane w mln zł

	1 stycznia- 31 marca 2011			1 stycznia- 31 marca 2010		
	PZU Życie	Rynek	Rynek bez PZU Życie	PZU Życie	Rynek	Rynek bez PZU Życie
Wynik techniczny	479,5	813,2	333,7	686,0	1 055,5	369,5
Wynik netto	453,0	755,3	302,3	655,6	979,3	323,7

Wynik techniczny PZU Życie stanowi ponad połowę wyniku uzyskiwanego przez wszystkie towarzystwa ubezpieczeń na życie na rynku. Spadek wyniku w I kwartale 2011 w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wynika głównie z niższych przychodów z działalności lokacyjnej.

Rynek ubezpieczeń emerytalnych	30 czerwca 2011			30 czerwca 2010		
	PTE PZU	Rynek	Rynek bez PTE PZU	PTE PZU	Rynek	Rynek bez PTE PZU
Liczba członków funduszy	2 200 712	15 279 980	13 079 268	2 158 954	14 612 907	12 453 953
Aktywa zarządzane netto w mln	32 436,5	236 802,4	204 365,9	26 816,9	193 189,9	166 373,0

OFE PZU „Złota Jesień” – udziały	30 czerwca 2011	31 czerwca 2010
Liczba członków funduszy	14,4%	14,8%
Aktywa zarządzane netto	13,7%	13,9%

W pierwszym półroczu 2011 roku, na rynku pierwotnym zaobserwować można było spadek liczby osób zawierających po raz pierwszy umowę z funduszem emerytalnym o 23,2% (w porównaniu do pierwszego półrocza 2010). Jest to wynik niższej aktywności sieci sprzedaży w tym segmencie rynku.

Pierwsze półrocze 2011 roku, było kolejnym okresem, w którym utrzymywała się wysoka liczba osób podejmujących decyzję o zmianie dotychczasowego funduszu na inny. W pierwszych dwóch sesjach transferowych na zmianę funduszu zdecydowały się 315 123 osoby, co oznacza wzrost o 8,4% w stosunku do analogicznych sesji transferowych roku 2010. OFE PZU znajduje się w grupie ośmiu otwartych funduszy emerytalnych, które mają ujemny bilans transferów. Łączna liczba członków otwartych funduszy emerytalnych w Polsce na koniec czerwca 2011 roku wyniosła 15 279 980 osób, z czego OFE PZU wybrało 2 200 712 osób, co stanowi 14,4% udziału w rynku. W porównaniu do końca czerwca 2010 roku liczba członków OFE PZU wzrosła o 41 758 osób, tj. 1,9%.

Na koniec czerwca 2011 roku, łączna wartość aktywów netto wszystkich funduszy wyniosła 236 802 mln zł i wzrosła w stosunku do stanu na koniec pierwszego półrocza 2010 roku o 22,6%. Aktywa OFE PZU wzrosły w tym okresie o 21,0% do poziomu 32.436 mln zł. Wzrost wysokości aktywów OFE PZU był o blisko 1,6 p.p. niższy niż wzrost łącznej wysokości aktywów na rynku.

Udział OFE PZU w rynku pod względem wartości aktywów netto wyniósł na koniec pierwszego półrocza 2011 roku 13,7% i spadł w stosunku do stanu na koniec pierwszego półrocza 2010 roku o 0,2 p.p.

2.8 Czynniki makroekonomiczne, które wpłyną na działalność Grupy PZU w II połowie 2011 roku

W II połowie 2011 roku na działalność Grupy PZU będą miały wpływ czynniki związane ze spowolnieniem globalnego tempa wzrostu gospodarczego, kryzysem zadłużeniowym w strefie euro oraz kondycją fiskalną USA, które według agencji ratingowej Standard & Poor's utraciło najwyższą ocenę wiarygodności kredytowej. Czynniki te w ciągu pierwszych dwóch miesięcy II półrocza 2011 roku skutkowały znaczącymi zawirowaniami na rynkach finansowych powiązanych z widocznym wzrostem awersji do ryzyka. W tym okresie obserwowano spadki cen akcji na światowych giełdach, wzrost cen obligacji krajów będących „bezpiecznymi przystaniami” inwestorów oraz ponadprzeciętne

wahania kursów walut. Trwający okres niepewności prawdopodobnie będzie się utrzymywać, co wpłynie na działalność lokacyjną Grupy PZU w II półroczu 2011 roku.

W II połowie 2011 roku spodziewane jest spowolnienie wzrostu gospodarczego w Polsce spowodowane globalnymi czynnikami oraz utrzymującą się niepewnością przedsiębiorstw odnośnie perspektyw przyszłego popytu. Natomiast pozytywne czynniki wpływające na działalność operacyjną Grupy PZU obserwowane są na rynkach zagranicznych aktywności Grupy PZU. Po okresie recesji, gospodarki Litwy i Ukrainy w pierwszym półroczu 2010 roku powróciły na ścieżkę wzrostu. Na Litwie, rynek ubezpieczeń majątkowych i osobowych odnotował wzrost głównie z powodu znacznego zwiększenia sprzedaży ubezpieczeń rolnych. Ukraiński rynek ubezpieczeń rozwija się na skutek dynamicznego wzrostu w zakresie ubezpieczeń majątkowych. Ubezpieczenia komunikacyjne pozostają nadal najważniejszym segmentem ubezpieczeń głównie na skutek wzrostu akcji kredytowej.

3. Opis organizacji Grupy PZU

3.1 Organizacja Grupy PZU

Działalność Grupy PZU obejmuje różnorodną obsługę ubezpieczeniową. Podmioty Grupy PZU oferują usługi w zakresie ubezpieczeń na życie, pozostałych ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych oraz zarządzają aktywami klientów w ramach otwartego funduszu emerytalnego i funduszy inwestycyjnych.

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 roku w zakresie działalności głównych jednostek Grupy PZU nie zaszły znaczące zmiany.

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	
Spółki zależne objęte konsolidacją								
1	Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna	Warszawa	nd.	nd.	nd.	nd.	nd.	Ubezpieczenia majątkowe i osobowe.
2	Powszechny Zakład Ubezpieczeń na Życie SA („PZU Życie”)	Warszawa	18.12.1991	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
3	Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU SA („PTE PZU”)	Warszawa	08.12.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie funduszami emerytalnymi.
4	PZU Centrum Operacji SA („PZU CO”)	Warszawa	30.11.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalnymi.
5	Tower Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	27.08.1998	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Pozostała finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.
6	PrJSC IC PZU Ukraine („PZU Ukraine”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia majątkowe.
7	UAB DK PZU Lietuva („PZU Lietuva”)	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,76%	99,76%	99,76%	99,76%	Ubezpieczenia majątkowe.
8	Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	15.09.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie, eksploatacja, wynajem i zbywanie nieruchomości.
9	Armatura Kraków SA ¹⁾	Kraków	07.10.1999	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Produkcja baterii łazienkowych i kuchennych.
10	Armatoora SA ¹⁾	Nisko	10.12.2008	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Produkcja grzejników i odlewów aluminiowych.
11	Armatoora SA i wspólnicy sp. k. ¹⁾	Kraków	10.02.2009	64,63%	64,63%	64,63%	64,63%	Wykorzystanie wolnych środków, inwestycje rozwojowe.
12	Armagor SA (do 5 kwietnia 2011 roku: Armagor Sp. z o.o.) ¹⁾	Gorzów Śląski	06.09.2009	64,63%	64,37%	64,63%	64,37%	Produkcja zaworów, usługi narzędziowe.
Fundusze inwestycyjne objęte konsolidacją								
13	PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny ²	Warszawa	15.12.2009	100,00%	100,00%	nd.	nd.	Lokowanie środków zebranych od członków funduszu

L.p.	Nazwa podmiotu	Siedziba	Data objęcia kontroli / znaczącego wpływu	% kapitału akcyjnego/udziałowego posiadanego bezpośrednio lub pośrednio przez PZU		% głosów posiadanych bepośrednio lub pośrednio przez PZU		Przedmiot działalności
				30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	
Spółki zależne niekonsolidowane								
14	PZU Pomoc SA	Warszawa	18.03.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance.
15	Ipsilon Sp. z o.o.	Warszawa	02.04.2009	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługowa działalność assistance oraz świadczenie usług medycznych.
16	Syta Development Sp. z o.o. w likwidacji	Warszawa	29.04.1996	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Nabywanie i zbywanie nieruchomości, pośrednictwo w obrocie i administrowanie nieruchomościami.
17	Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PZU SA („TFI PZU”)	Warszawa	30.04.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Tworzenie, reprezentowanie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi.
18	Sigma Investments Sp. z o.o.	Warszawa	28.12.1999	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Działalność inwestycyjna. Nabywanie i zbywanie akcji spółek publicznych, obligacji oraz innych papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu.
19	PZU Asset Management SA („PZU AM”)	Warszawa	12.07.2001	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie.
20	Międzyzakładowe Pracownicze Towarzystwo Emerytalne PZU SA („MPTE PZU SA”)	Warszawa	13.08.2004	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Zarządzanie pracowniczym funduszem emerytalnym.
21	PrJSC IC PZU Ukraine Life Insurance („PZU Ukraine Life”)	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Ubezpieczenia na życie.
22	LLC SOS Services Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi assistance.
23	Company with Additional Liability Inter-Risk Ukraine	Kijów (Ukraina)	01.07.2005	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	Usługi prawne.
24	UAB PZU Lietuva Gyvybes Draudimas	Wilno (Litwa)	26.04.2002	99,34%	99,34%	99,34%	99,34%	Ubezpieczenia na życie.
25	ICH Center SA	Warszawa	31.01.1996	90,00%	90,00%	90,00%	90,00%	Obsługa likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty(od początku 2011 roku spółka nie prowadzi działalności).
Spółki stowarzyszone								
26	Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA	Krynica	17.08.1998	37,53%	37,53%	36,71%	36,71%	Prowadzenie wyciągów narciarskich i turystycznych.
27	Nadwiślańska Agencja Ubezpieczeniowa SA	Tychy	08.06.1999	30,00%	30,00%	30,00%	30,00%	Obsługa ubezpieczeń.

¹⁾ Objęte konsolidacją metodą pełną od dnia 1 stycznia 2011 roku.

²⁾ Objęte konsolidacją metodą pełną od dnia 30 czerwca 2011 roku.

3.2 Zmiany organizacji Grupy PZU

Ufunduszowanie części lokat finansowych

W dniu 30 czerwca 2011 roku dokonano przeniesienia części obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa należących do PZU Życie i zakwalifikowanych do portfela instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy - zakwalifikowanych do tej kategorii w momencie pierwszego rozpoznania, o wartości rynkowej na dzień przeniesienia 954.210 tys. zł do PZU Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego Dłużnego, którego jedynym uczestnikiem jest PZU Życie.

Przeprowadzone działanie ma na celu poprawienie efektywności procesu zarządzania lokatami finansowymi poprzez optymalizację podatkową (w zakresie podatku CIT od zysków kapitałowych i podatku VAT płaconego dotychczas innym spółkom Grupy PZU za usługi zarządzania portfelem papierów wartościowych i niepodlegającemu odliczeniu przez PZU Życie).

Powyższa transakcja nie miała wpływu na aktywa netto ani wynik finansowy Grupy PZU.

Nie zmieniła się także prezentacja, kwalifikacja i sposób wyceny przedmiotowych aktywów w skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy PZU, a fundusz PZU Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Dłużny został objęty konsolidacją metodą pełną od dnia 30 czerwca 2011 roku.

Przeniesienie spółek PZU CO, TFI PZU i PZU AM z PZU Życie do PZU

W związku z planowanym rozszerzeniem Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) o spółki: TFI PZU, PZU AM oraz PZU CO, Zarząd PZU w dniu 14 lipca 2011 roku podjął uchwały o nabyciu (pod warunkiem uzyskania akceptacji Rady Nadzorczej PZU):

- 25.001 akcji imiennych spółki PZU AM (50,002% akcji) za cenę stanowiącą równowartość aktywów netto PZU AM przypadających na nabywane akcje, wynikającą ze sprawozdania finansowego tej spółki sporządzonego za ostatni okres sprawozdawczy (wg PSR);
- 50.000 akcji imiennych spółki PZU CO (100,0% akcji) za cenę odpowiadającą wartości akcji PZU CO wykazanej w księgach PZU Życie na dzień podpisania umowy sprzedaży akcji (wg PSR);
- 13.000 akcji imiennych spółki TFI PZU (100,0% akcji) za cenę odpowiadającą wartości akcji TFI PZU wykazanej w księgach PZU Życie na dzień podpisania umowy sprzedaży akcji (wg PSR);

Jednocześnie Zarząd PZU Życie w dniu 14 lipca 2011 roku podjął uchwały dotyczące sprzedaży ww. akcji na rzecz PZU, pod warunkiem uzyskania akceptacji Rady Nadzorczej PZU Życie.

W dniu 9 sierpnia 2011 roku Rada Nadzorcza PZU zaakceptowała wnioski Zarządu PZU w sprawie nabycia akcji wszystkich ww. spółek, a w dniu 18 sierpnia 2011 roku Rada Nadzorcza PZU Życie zaakceptowała wnioski Zarządu PZU Życie w sprawie sprzedaży tych walorów.

W celu realizacji transakcji zakupu akcji TFI PZU i PZU AM przez PZU konieczne są zgody KNF. Stosowne wnioski zostały złożone do KNF w dniu 1 sierpnia 2011 roku, a KNF ma prawo zgłoszenia sprzeciwu w terminie 60 dni roboczych. Termin ten może jednak ulec wydłużeniu w przypadku wezwania PZU do złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Uzyskanie decyzji KNF (niezgłoszenie sprzeciwu) jest warunkiem koniecznym dla realizacji transakcji akcjami TFI PZU i PZU AM.

Zawiązanie spółki Ipsilon Bis SA

W dniu 9 sierpnia 2011 roku PZU zawiązało spółkę Ipsilon Bis SA z kapitałem zakładowym w wysokości 100.000 zł. Spółka obecnie znajduje się w fazie organizacji, jej ostateczny przedmiot działalności nie został jeszcze określony. Planuje się włączenie Spółki z dniem 1 stycznia 2012 roku w skład rozszerzonej Podatkowej Grupy Kapitałowej.

3.3 Spółki Grupy PZU

PZU

Jednostką dominującą w Grupie PZU jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24 („PZU”). PZU powstał z przekształcenia Państwowego Zakładu Ubezpieczeń w spółkę akcyjną Skarbu Państwa, na mocy art. 97 Ustawy z dnia 28 lipca 1990 roku o działalności ubezpieczeniowej - tekst jednolity Dz. U. Nr 11 z 1996 roku, poz. 62 z późn. zm.

PZU jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Miasta Stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 0000009831.

Podstawowym przedmiotem działalności PZU według Polskiej Klasyfikacji Działalności są pozostałe ubezpieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe (PKD 65.12), a według Europejskiej Klasyfikacji Działalności ubezpieczenia rzeczowe (EKD 6603).

Przedmiotem statutowej działalności PZU jest organizowanie i prowadzenie:

- działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i pośredniej (reasekuracyjnej) w kraju i za granicą,
- działalności prewencyjnej mającej na celu zapobieganie powstawaniu szkód i ograniczaniu ich rozmiarów,
- komisarki awaryjnej, tj. ustalanie rozmiarów szkód, zabezpieczanie spraw regresowych, dochodzenie roszczeń oraz wykonywanie innych czynności związanych z likwidacją szkód na podstawie umów lub zleceń innych ubezpieczycieli,
- innych usług związanych z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną,
- działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych prowadzonej na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

PZU Życie

Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej i bezpośrednio z nią związanej. Spółka może prowadzić działalność akwizycyjną na rzecz otwartych funduszy emerytalnych na podstawie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Spółka może bezpośrednio lub poprzez pośredników ubezpieczeniowych:

- wykonywać działalność akwizycyjną na rzecz otwartych funduszy emerytalnych,
- pośredniczyć w imieniu lub na rzecz podmiotów wykonujących czynności bankowe,
- pośredniczyć w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa funduszy zagranicznych, funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz funduszy inwestycyjnych otwartych z siedzibą w państwach należących do OECD innych niż państwo członkowskie Unii Europejskiej.

PTE PZU

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- tworzenie otwartego funduszu emerytalnego,
- zarządzanie utworzonym otwartym funduszem emerytalnym i reprezentowanie go wobec osób trzecich w sposób określony w statucie oraz zarządzanie więcej niż jednym otwartym funduszem emerytalnym.

Podstawowym przedmiotem działalności PTE PZU według Europejskiej Klasyfikacji Działalności jest działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszem emerytalno- rentowym.

Rynek litewski

Na rynku litewskim Grupa PZU prowadzi swoją działalność z zakresu ubezpieczeń majątkowych oraz ubezpieczeń na życie poprzez dwie spółki:

- **UAB DK PZU Lietuva** – ubezpieczenia majątkowe i osobowe,
- **UAB PZU Lietuva Gyvybės Draudimas** – ubezpieczenia na życie.

Rynek ukraiński

Na rynku ukraińskim Grupa PZU prowadzi swoją działalność z zakresu ubezpieczeń majątkowych oraz ubezpieczeń na życie poprzez spółki:

- **PrJSC IC PZU Ukraine** – ubezpieczenia majątkowe i osobowe,
- **PrJSC IC PZU Ukraine Life** – ubezpieczenia na życie.

Zależna od PZU spółka PZU Ukraina posiada 100% akcji w SOS Service Ukraine. Spółka ta zajmuje się działalnością assistance na rzecz PZU Ukraina i podmiotów trzecich.

Oba ukraińskie zakłady ubezpieczeń należące do Grupy PZU posiadają akcje w spółce Inter-Risk Ukraine (PZU Ukraina 99% i PZU Ukraina Życie 1%). Spółka ta zajmuje się w działalnością windykacyjną na rzecz akcjonariuszy i podmiotów trzecich.

TFI PZU

Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie funduszy inwestycyjnych i zarządzanie nimi, reprezentowanie ich wobec osób trzecich oraz zarządzanie zbiorczym portfelem papierów wartościowych, zgodnie z przepisami ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Obecnie TFI PZU oferuje jednostki uczestnictwa czterech funduszy inwestycyjnych otwartych, w tym dwóch funduszy parasolowych z wydzielonymi dziewięcioma i czterema subfunduszami oraz zarządza czterema funduszami inwestycyjnymi zamkniętymi.

Produkty i usługi inwestycyjne TFI PZU dedykowane są klientom indywidualnym i instytucjonalnym.

Towarzystwo oferuje także wyspecjalizowane programy inwestycyjne, oparte na wybranych ze swojej oferty funduszach o różnorodnych strategiach inwestycyjnych oraz dodatkowe programy oszczędnościowe w ramach III filaru systemu ubezpieczeń społecznych:

- Plany systematycznego oszczędzania,
- ZPI (Zakładowe Programy Inwestycyjne)
- IKE (Indywidualne Konta Emerytalne)
- PPE (Pracownicze Programy Emerytalne)

PZU AM

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- prowadzenie działalności maklerskiej w rozumieniu art. 69 ustawy z 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, w tym zarządzanie portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych (Dz.U. Nr 183 poz. 1538 z późn. zm.),
- świadczenie usług zarządzania portfelami, w skład których mogą wchodzić:
- nieruchomości, instrumenty finansowe lub prawa majątkowe w podmiotach inwestujących w sektorze nieruchomości,
- nie będące w obrocie zorganizowanym instrumenty finansowe lub prawa majątkowe spółek,
- fundusze lub inne podmioty lokujące swoje aktywa w prawa majątkowe lub instrumenty finansowe.

Spółka zarządza portfelami aktywów spółek Grupy PZU: PZU, PZU Życie, TFI PZU oraz Międzyzakładowego Pracowniczego Towarzystwa Emerytalnego PZU.

PZU Pomoc

Zgodnie ze Statutem Spółki przedmiotem działalności Spółki jest w szczególności:

- zarządzanie programami lojalnościowymi, w ramach prowadzenia pozostałej działalności wspomagającej prowadzenie działalności gospodarczej,
- organizacja usług typu assistance polegających na udzielaniu pomocy klientowi,

- wynajem i dzierżawa pojazdów samochodowych.

Ogrodowa-Inwestycje Sp. z o.o.

Przedmiotem działania Spółki, jest:

- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- działalność w zakresie telekomunikacji przewodowej,
- pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

PZU CO

PZU Centrum Operacji, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej koncentruje się na operacyjnej obsłudze produktów finansowych Grupy PZU. Wykorzystując swój potencjał wspomaga również obsługę całej gamy produktów ubezpieczeniowych Grupy PZU. PZU Centrum Operacji posiada infrastrukturę techniczną i personel niezbędny do świadczenia usług związanych z działalnością i pośrednictwem ubezpieczeniowym, do wykonywania korespondencji masowej i przetwarzania dokumentów aż po rozwój i utrzymanie systemów informatycznych.

Przedmiotem działalności statutowej Spółki jest prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług:

- pomocniczych związanych z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno – rentowymi;
- stałego pośredniczenia przy zawieraniu umów ubezpieczenia, umów finansowych i inwestycyjnych oraz umów assistance;
- usług Contact Center i Data Center, usług poligraficznych oraz usług informatycznych.

WYNIKI FINANSOWE GRUPY PZU W I PÓŁROCZU 2011 ROKU

4. Komentarz do skonsolidowanych wyników finansowych Grupy PZU

dane w tys. zł

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	7 673 262	7 291 854	5,2%
Składki zarobione netto	7 269 699	7 002 918	3,8%
Przychody z tytułu prowizji i opłat	156 227	130 090	20,1%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	1 079 059	1 262 140	(14,5%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(5 018 297)	(5 120 912)	(2,0%)
Koszty akwizycji	(953 041)	(896 510)	6,3%
Koszty administracyjne	(633 196)	(767 684)	(17,5%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	1 902 364	1 500 095	26,8%
Zysk (strata) brutto	1 896 588	1 441 441	31,6%
Zysk netto	1 552 404	1 169 834	32,7%

4.1 Składki

Składki przypisane brutto za I półrocze 2011 roku wyniosły 7.673,3 mln zł (7.291,9 mln zł rok wcześniej). Wzrost o 381,4 mln zł (5,2%) był spowodowany wyższym przypisem w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz segmencie ubezpieczeń na życie.

Zmiany składek zostały szczegółowo omówione w komentarzu do wyników segmentów (pkt. 5.1 i pkt. 5.2).

4.2 Wyniki działalności inwestycyjnej

dane w tys. zł

Wyniki z działalności lokacyjnej	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Przychody odsetkowe	853 726	948 071	(10,0%)
Przychody z dywidend	50 248	46 467	8,1%
Przychody z tytułu nieruchomości inwestycyjnych	12 973	12 753	1,7%
Różnice kursowe	(2 494)	1 838	-
Pozostałe	(19 631)	(14 662)	-
Przychody netto z inwestycji razem	894 822	994 467	(10,0%)
Wynik netto z realizacji inwestycji	900	213 425	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	(68 651)	(52 671)	-
Wynik netto z realizacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości inwestycji razem	(67 751)	160 754	-
Zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej	251 988	106 919	135,7%
Dochód z działalności lokacyjnej	1 079 059	1 262 140	(14,5%)

Dochody z działalności lokacyjnej Grupy PZU za I półrocze 2011 roku i za I półrocze 2010 roku wyniosły odpowiednio 1.079,1 mln zł i 1.262,1 mln zł.

Spadek przychodów netto z inwestycji o 99,6 mln zł spowodowany był głównie przez niższe przychody odsetkowe. Przyczyniło się do tego m.in. zmniejszenie średniej wielkości portfela dłużnych papierów wartościowych, depozytów terminowych i transakcji warunkowych na skarbowych papierach wartościowych (portfel tych lokat został zredukowany w kwietniu 2010 w celu uregulowania zobowiązań zaciągniętych w związku z wypłatą dywidendy w ramach ugody z Eureko BV) oraz wpływ różnic kursowych na przychody odsetkowe od instrumentów denominowanych w walutach obcych.

Wzrost pozycji „zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej” o 145,1 mln zł spowodowany był głównie przez wzrost cen akcji na giełdach w I półroczu 2011 roku (indeks WIG wzrósł w tym okresie o 2,0%) w odróżnieniu od spadku cen akcji na giełdach w I półroczu 2010 roku (indeks WIG spadł w tym okresie o 3,2%).

Wynik netto z realizacji inwestycji był gorszy o 212,5 mln zł na co wpływ miały m.in. różnice w wielkości kapitału z aktualizacji wyceny przeniesionego do wyniku księgowego w wyniku przeprowadzanych transakcji na instrumentach finansowych.

4.3 Odszkodowania

Spadek odszkodowań i świadczeń netto o 102,6 mln zł (-2,0%) wynikał głównie z braku szkód spowodowanych opadami śniegu oraz powodzią w segmencie ubezpieczeń majątkowych. Spadek powyższy został częściowo zniwelowany poprzez wzrost wypłat świadczeń przy jednoczesnym spadku rezerw w 2011 roku w segmencie ubezpieczeń na życie.

Przyczyny zmian odszkodowań zostały szczegółowo przedstawione w komentarzu do wyników segmentów.

4.4 Koszty akwizycji i administracyjne

Koszty akwizycji w I półroczu 2011 wzrosły o 56,5 mln zł (6,3%) w stosunku do poziomu w I półroczu 2010 roku. Wzrost ten wynikał głównie z wyższej sprzedaży oraz zmiany w strukturze kanałów dystrybucji (wzrost udziału kanałów prowizyjnych, kosztem bezprowizyjnych).

Spadek kosztów administracyjnych o 134,5 mln zł (-17,5%) był w znacznej mierze następstwem działań restrukturyzacyjnych przeprowadzonych w PZU i PZU Życie, prowadzonymi w Grupie PZU działaniami optymalizującymi koszty, głównie w obszarach IT, administracji i nieruchomości oraz brakiem kosztów projektu IPO w I półroczu 2011 (koszty projektu dotyczyły I półrocza 2010 roku).

4.5 Inne pozycje

Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych w I półroczu 2011 roku poprawiło się o 93,8 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (zmiana z -54,9 mln zł na +38,9 mln zł). Główną przyczyną zmiany powyższej pozycji było rozpoczęcie konsolidacji metodą pełną Grupy Armatura w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy PZU, co spowodowało rozpoznanie jednorazowego przychodu w wysokości 118,9 mln zł.

4.6 Wyniki Grupy PZU

Zysk z działalności operacyjnej w I półroczu 2011 roku wyniósł odpowiednio 1.902,4 mln zł i był wyższy o 402,3 mln zł (26,8%) w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, co wynikało ze wzrostu składki zarobionej przy stabilnych kosztach odszkodowań i spadku kosztów administracyjnych w bieżącym roku. Powyższy wzrost zniwelowany został poprzez wzrost wypłacanych świadczeń w grupowych ubezpieczeniach ochronnych w segmencie ubezpieczeń na życie. Wzrost zysku z działalności operacyjnej przełożył się bezpośrednio na zwiększenie zysku netto o 382,6 mln zł (32,7%).

4.7 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

<i>dane w tys. zł</i>			
Dane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	30 czerwca 2011	31 grudnia 2010	30 czerwca 2010
Aktywa	57 301 278	50 670 557	47 575 661
Aktywa finansowe	51 134 442	45 345 032	42 182 959
Kapitał podstawowy	86 352	86 352	86 352
Kapitały, razem	12 230 698	12 799 926	11 338 781

Spadek wysokości kapitałów własnych na koniec czerwca 2011 roku wynikał z pomniejszenia ich o kwotę przeznaczoną na wypłatę akcjonariuszom dywidendy z tytułu podziału wyniku finansowego za rok obrotowy zakończony w dniu 31 grudnia 2010 roku (2.245,2 mln zł na wypłatę dywidendy i 1.271,5 mln zł na kapitał zapasowy).

Grupa PZU poprawiła rentowność kapitałów na koniec czerwca 2011 roku zarówno w stosunku do końca 2010 roku (+4,5 p.p.) jak i końca czerwca 2010 roku (+4,1 p.p.) – współczynnik ROE zannualizowany na koniec I półrocza 2011 roku wynosił 24,8% (stosunek urocznionego zysku netto do średnich kapitałów własnych w I półroczu 2011 roku,).

Wartość aktywów finansowych na dzień 30 czerwca 2011 roku i na dzień 30 czerwca 2010 roku wyniosła odpowiednio 51.134,4 mln zł oraz 42.183,0 mln zł. Na wzrost tej pozycji wpływ miało głównie zwiększenie wolumenu polisolatek oraz wzrost wartości portfela dłużnych papierów wartościowych spowodowany zainwestowaniem środków pozyskanych na rynku międzybankowym za pomocą transakcji warunkowych na skarbowych papierach wartościowych.

4.8 Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

Objęcie konsolidacją Grupy Kapitałowej Armatura

Począwszy od 1 stycznia 2011 roku skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej Armatura („Grupa Armatura”, obejmujące dane finansowe następujących jednostek – Armatury Kraków SA, Armatoory SA, Armatoory i wspólnicy sp. k. oraz Armagora SA) podlegają konsolidacji metodą pełną w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy PZU. Objęcie konsolidacją Grupy Armatura jest efektem przekroczenia przez jej skonsolidowane dane finansowe progów istotności przyjętych przez Grupę PZU dla potrzeb skonsolidowanej sprawozdawczości finansowej.

W tabeli poniżej zaprezentowano główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Armatura wraz z uzgodnieniem do kwoty skonsolidowanych aktywów netto Grupy Armatura wg stanu na dzień 1 stycznia 2011 roku (wycenione zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy PZU):

		w tys. zł
Uzgodnienie aktywów netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku		Wartość
Rzeczowe aktywa trwałe		159 199
Nieruchomości inwestycyjne		23 767
Należności		102 419
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		1 849
Aktywa przeznaczone do zbycia (nieruchomość inwestycyjna)		76 000
Inne aktywa		123 895
Aktywa łącznie		487 129
Zobowiązania		(236 582)
Kapitały mniejszości		(75)
Aktywa netto		250 472

Różnica pomiędzy wartością bilansową akcji Armatury Kraków SA na dzień 1 stycznia 2011 roku a udziałem Grupy PZU w aktywach netto Grupy Armatura w kwocie 118,9 mln zł została odniesiona na wynik finansowy 2011 roku i wykazana w pozycji „Pozostałe przychody operacyjne” skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

w tys. zł

Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU objęcia konsolidacją Grupy Armatura	Wartość
Wartość bilansowa akcji Armatury Kraków SA (wycena wg historycznego kosztu nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości)	42 952
Wartość skonsolidowanych aktywów netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku	250 472
Udział Grupy PZU w skonsolidowanych aktywach netto Grupy Armatura na dzień 1 stycznia 2011 roku (64,6250%)	161 868
Wpływ na skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU	118 916

5. Komentarz do sprawozdawczości według segmentów

5.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

dane w tys. zł

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia majątkowe i osobowe	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	4 339 851	4 063 840	6,8%
Składki zarobione netto	3 935 368	3 775 749	4,2%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej*	2 232 294	3 629 441	(38,5%)
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(2 619 096)	(2 956 918)	(11,4%)
Koszty akwizycji	(745 981)	(700 433)	6,5%
Koszty administracyjne	(291 849)	(393 182)	(25,8%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej*	2 470 790	3 315 918	(25,5%)

* zawiera dywidendę z PZU Życie w wysokości odpowiednio 1. 987. 282,3 tys. zł w 2011 roku i 3.120.000,0 tys. zł w 2010 roku

Od 1 stycznia 2011 roku dokonano zmiany polegającej na rozpoznawaniu przychodu z tytułu przypisu składki w dniu zawarcia umowy ubezpieczeniowej zamiast w dniu rozpoczęcia odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wynikającej z zawartych umów ubezpieczenia (drugostronnie odraczanego poprzez rezerwę składki). Dodatkowo, analogicznej zmianie podlegała data rozpoznania w rachunku zysków i strat kosztów prowizji dotyczących zawieranych umów (także bez wpływu na zmianę wyniku finansowego poprzez mechanizm drugostronnego odraczania tych kosztów w czasie).

Zmiana nie miała wpływu na skonsolidowany wynik finansowy ani na skonsolidowane aktywa netto Grupy PZU.

Składki przypisane brutto, rozpoznane wg daty zawarcia i daty początku odpowiedzialności w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych w I półroczu 2011 roku oraz w I półroczu 2010 roku, wyniosły odpowiednio:

Składka rozpoznana wg daty zawarcia umowy:

dane w tys. zł

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC, w tym:	1 420 618	1 263 285	12,5%
- indywidualne *	1 219 623	1 067 754	14,2%
- korporacyjne	200 994	195 531	2,8%
Ubezpieczenia AC, w tym:	1 156 603	1 072 881	7,8%
- indywidualne *	835 470	749 700	11,4%
- korporacyjne	321 134	323 181	(0,6%)
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	2 577 221	2 336 166	10,3%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	979 708	946 898	3,5%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	298 413	291 759	2,3%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe **	358 177	367 027	(2,4%)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	1 636 298	1 605 684	1,9%
Razem PZU	4 213 519	3 941 850	6,9%
Spółki zagraniczne i wyłączenia konsolidacyjne	127 037	122 630	3,6%
Razem segment ub. majątkowych	4 340 556	4 064 480	6,8%

*w tym MSP.

**pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

Składka rozpoznana wg daty odpowiedzialności:

dane w tys. zł

Składka przypisana brutto wg grup produktów	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Ubezpieczenie komunikacyjne OC, w tym:	1 487 607	1 323 366	12,4%
- indywidualne *	1 271 046	1 123 398	13,1%
- korporacyjne	216 560	199 967	8,3%
Ubezpieczenia AC, w tym:	1 177 431	1 087 095	8,3%
- indywidualne *	844 418	746 531	13,1%
- korporacyjne	333 014	340 564	(2,2%)
Ubezpieczenia komunikacyjne razem	2 665 038	2 410 460	10,6%
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód majątkowych	999 673	955 623	4,6%
Ubezpieczenia OC pozostałe (gr.11,12, 13)	333 464	307 510	8,4%
Ubezpieczenia NNW i pozostałe **	329 631	370 108	(10,9%)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe bez ubezpieczeń komunikacyjnych razem	1 662 768	1 633 242	1,8%
Razem PZU	4 327 807	4 043 702	7,0%
Spółki zagraniczne i wyłączenia konsolidacyjne	127 037	122 630	3,6%
Razem segment ub. majątkowych	4 454 844	4 166 331	6,9%

*w tym MSP.

**pozycja obejmuje gwarancje kredytowe i inne ubezpieczenia finansowe, ubezpieczenia assistance, turystyczne, morskie, kolejowe i lotnicze.

Wzrost składki przypisanej brutto o 276,1 mln zł (6,8%) w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych wynikał z wyższej sprzedaży ubezpieczeń komunikacyjnych, w szczególności w segmencie klienta masowego. Wysoka sprzedaż była spowodowana przede wszystkim podwyżkami cen w ubezpieczeniach komunikacyjnych, co przełożyło się na wzrost średniej składki.

Oprócz ubezpieczeń komunikacyjnych, wzrost składki w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił także w ubezpieczeniach majątkowych, przede wszystkim w ubezpieczeniach mieszkaniowych (+ 15,5 mln zł, dynamika rok do roku 5,8%), budynków (+5,5 mln zł, dynamika rok do roku 24%) oraz ubezpieczeniach kopalń (+16,4 mln zł, dynamika rok do roku 347%).

Niższa składka pozyskana w pozostałych ubezpieczeniach wiązała się głównie ze spadkiem w ubezpieczeniach pożyczkobiorców pożyczek gotówkowych, (korekta przypisu z lat ubiegłych) oraz ubezpieczeniach utraty zysku.

Odszkodowania i świadczenia w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych spadły o 337,8 mln zł (-11,4%). Wyższy poziom odszkodowań i świadczeń w I półroczu poprzedniego roku wynikał ze szkód spowodowanych intensywnymi opadami sniegu oraz powodzią.

W I kwartale 2011 roku wystąpiły szkody wywołane ujemnymi skutkami przezimowań i przymrozków. Do PZU zgłoszono ponad 21 tys. szkód, a łączna wartość wypłat i rezerw związanych z tego tytułu wyniosła odpowiednio 74,6 mln zł i 91,5 mln zł. Prawie wszystkie szkody zgłoszone zostały z obowiązkowego dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych.

Spadek wyniku z działalności lokacyjnej o 38,5%, (1.397,1 mln zł) zanotowany w segmencie ubezpieczeń majątkowych i pozostałych osobowych wynikał przede wszystkim z niższej niż w roku ubiegłym otrzymanej dywidendy z PZU Życie. Bez uwzględnienia dywidendy spadek ten wynosił 264,4 mln zł a wynikał głównie z niższego wyniku netto z realizacji inwestycji, na co wpływ miały m.in. różnice w wielkości kapitału z aktualizacji wyceny przeniesionego do wyniku księgowego w wyniku przeprowadzanych transakcji na instrumentach finansowych. W mniejszym stopniu wpływ na spadek wyniku z działalności inwestycyjnej miały niższe przychody odsetkowe.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych za I półrocze 2011 roku wzrosły o 45,5 mln zł (6,5%). Wzrost ten był wynikiem wyższej sprzedaży oraz zmiany w strukturze kanałów dystrybucji (wzrost udziału kanałów prowizyjnych, kosztem bezprowizyjnych).

W I półroczu 2011 roku odnotowano spadek kosztów administracyjnych o 101,3 mln zł, czyli o 25,8% spowodowany głównie efektami restrukturyzacji zatrudnienia w 2010 roku, prowadzonych działań oszczędnościowych w Spółkach Grupy PZU (głównie w obszarach IT, administracji i nieruchomości) oraz brakiem kosztów projektu IPO w I półroczu 2011 (koszty projektu dotyczyły I półrocza 2010 roku).

Metoda alokacji kosztów pośrednich ABC w stosunku do poprzedniej metody (metody opisane w rozdziale 4.2 Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej PZU SA za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2011 roku) powoduje przesunięcia kosztów pomiędzy poszczególnymi kategoriami kosztowymi takimi jak akwizycja, administracja, likwidacja oraz działalność lokacyjna. Nie ma natomiast wpływu na łączny wolumen kosztów pośrednich. W segmencie majątkowym według stanu na 30.06.2011 metoda ABC spowodowała zmniejszenie kosztów administracyjnych o 107,0 mln PLN oraz zwiększenie kosztów akwizycji o 60,4 mln PLN. Pozostała różnica została odpowiednio zaalokowana do kosztów likwidacji oraz działalności lokacyjnej.

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń majątkowych i osobowych za I półrocze 2011 roku oraz za I półrocze 2010 roku wyniósł odpowiednio 2.470,8 mln zł i 3.315,9 mln zł. Spadek o 845,1 mln zł (-25,5%), będący konsekwencją niższego wyniku z działalności inwestycyjnej (zarówno niższej dywidendy otrzymanej z PZU Życie jak i gorszej sytuacji na rynkach kapitałowych) został częściowo zniwelowany spadkiem odszkodowań oraz wzrostem składki przypisanej brutto.

Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W segmencie ubezpieczeń majątkowych w I połowie 2011 roku nie wystąpiły zdarzenia o charakterze jednorazowym. W porównywalnym okresie roku poprzedniego wystąpiły masowe „szkody śniegowe” w I kwartale (obniżenie wyniku operacyjnego o 157 mln zł) oraz powódzie w II kwartale (obniżenie wyniku operacyjnego 237 mln zł).

5.2 Ubezpieczenia na życie

dane w tys. zł

Dane z rachunku zysków i strat - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Składki ubezpieczeniowe przypisane brutto	3 333 411	3 228 014	3,3%
Składki zarobione netto	3 335 193	3 228 180	3,3%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej *	768 737	748 808	2,7%
Odszkodowania i świadczenia ubezpieczeniowe netto	(2 401 801)	(2 163 938)	11,0%
Koszty akwizycji	(157 140)	(143 939)	9,2%
Koszty administracyjne	(296 370)	(325 285)	(8,9%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej *	1 221 166	1 336 171	(8,6%)

* w tym przychód z tytułu dywidendy od PTE PZU w wysokości odpowiednio 99.571 tys. zł w 2011 roku i 116.809 tys. zł w 2010 roku

dane w tys. zł

Składka przypisana wg grup produktów - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Ubezpieczenia grupowe	2 141 851	2 073 266	3,3%
Ubezpieczenia indywidualne, w tym:	1 191 560	1 154 748	3,2%
- ubezpieczenia indywidualnie kontynuowane	910 158	897 125	1,5%
- pozostałe ubezpieczenia indywidualne	281 402	257 623	9,2%
Razem	3 333 411	3 228 014	3,3%

dane w tys. zł

Składka przypisana wg rodzaju płatności - ubezpieczenia na życie	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Składka regularna	3 250 227	3 168 382	2,6%
Składka jednorazowa	83 184	59 632	39,5%
Razem	3 333 411	3 228 014	3,3%

Wzrost składki przypisanej brutto o 105,4 mln zł (3,3%) wynikał w porównywalnym stopniu z rozwoju ubezpieczeń grupowych (+68,6 mln zł, dynamika rok do roku 3,3%) jak i indywidualnych (+36,8 mln zł, dynamika rok do roku 3,2%). W ubezpieczeniach grupowych głównie ochronnych typ P (ubezpieczenie pracowników przez zakład pracy) był to efekt rosnącej liczby ubezpieczonych (dynamika rok do roku 1,1%) oraz wyższej średniej składki (dynamika rok do roku 2,5%). W ubezpieczeniach indywidualnie kontynuowanych wzrost składki został osiągnięty głównie dzięki dosprzedaży ubezpieczeń dodatkowych (dynamika składki w tej grupie rok do roku to 14,3%). W pozostałych ubezpieczeniach indywidualnych składka wzrosła w wyniku wysokiej sprzedaży produktów inwestycyjnych - produktu oszczędnościowo-inwestycyjnego z elementem ochronnym o składce regularnej Plan na Życie, produktów strukturyzowanych sprzedawanych zarówno przez sieć własną jak i w kanale bancassurance oraz IKE. Wzrost ten został częściowo zniwelowany przez wygasanie portfela ubezpieczeń na życie i dożycie zawartych w latach 90-tych.

Odszkodowania i świadczenia wypłacone netto wraz ze zmianą stanu rezerw techniczno - ubezpieczeniowych w pierwszym półroczu 2011 roku wyniosły 2.401,8 mln zł i zwiększyły się w porównaniu do pierwszego półrocza 2010 roku o 237,9 mln zł. Na zmianę złożył się wzrost wypłat świadczeń przy jednoczesnym większym wzroście rezerw w ubezpieczeniach z funduszem kapitałowym. Główne czynniki wpływające na poziom tej pozycji to:

- kontrolowany i zgodny z przewidywaniami wzrost szkodowości w ubezpieczeniach grupowych ochronnych, wynikający głównie wyższej częstości zdarzeń, będącej efektem rozwoju portfela (w szczególności ubezpieczeń dodatkowych);
- większy niż w 2010 wzrost wartości rezerw techniczno - ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach z funduszem kapitałowym (unit-linked) jako wynik lepszej uzyskanej rentowności działalności lokacyjnej oraz wyższej sprzedaży tych produktów;
- wyższy wzrost rezerw techniczno - ubezpieczeniowych w ubezpieczeniach kontynuowanych typ P w wyniku wzrostu portfela ubezpieczonych oraz wzrostu średniej składki;
- wolniejsze tempo konwersji umów wieloletnich na umowy roczne odnawialne w ubezpieczeniach grupowych ochronnych (efekt uwolnienia rezerw w I półroczu 2011 roku wyniósł 302,9 mln zł w porównaniu do 325,4 mln zł w I półroczu 2010 roku).

Dochody z działalności lokacyjnej w segmencie ubezpieczeń na życie, skorygowane o dywidendę otrzymaną od PTE PZU, za I półrocze 2011 roku i I półrocze 2010 roku wyniosły odpowiednio 669,2 mln zł i 632,0 mln zł. Główną przyczyną dodatniej zmiany wyniku z lokat był wzrost cen akcji na giełdach w I półroczu 2011 roku (indeks WIG wzrósł w tym okresie o 2,0%) w odróżnieniu od spadku cen akcji na giełdach w I półroczu 2010 roku (indeks WIG spadł w tym okresie o 3,2%) - wzrost pozycji „zmiana netto wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej”.

Koszty akwizycji w segmencie ubezpieczeń na życie w I półroczu 2011 roku i I półroczu 2010 roku wyniosły odpowiednio 157,1 mln zł i 143,9 mln zł. Zmiana o 13,2 mln zł (9,2%), wynika przede wszystkim ze wzrostu prowizji wypłacanych z tytułu ubezpieczeń grupowych ochronnych (w tym bankowych) oraz indywidualnych inwestycyjnych (z wysoką prowizją pierwszoroczną) w efekcie większego wolumenu sprzedaży. Wzrost ten został częściowo skompensowany spadkiem pośrednich kosztów akwizycji.

W I półroczu 2011 roku w segmencie ubezpieczeń na życie odnotowano spadek kosztów administracyjnych o 28,9 mln zł (8,9%), co było wynikiem prowadzonych działań oszczędnościowych (m.in. redukcji zatrudnienia w PZU Życie w trakcie 2010 roku oraz optymalizacji kosztów stałych).

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń na życie w I połowie 2011 zmniejszył się o 115,0 mln zł (8,6%) w porównaniu do analogicznego okresu 2010 roku, w głównej mierze w wyniku kontrolowanego wzrostu wypłacanych świadczeń w grupowych ubezpieczeniach ochronnych.

Wpływ zdarzeń jednorazowych na wyniki operacyjne

W segmencie ubezpieczeń na życie zarówno w pierwszym półroczu 2011 jak i 2010 nie wystąpiły zdarzenia o charakterze jednorazowym, które miałyby znaczący wpływ na wynik operacyjny segmentu.

5.3 Kontrakty inwestycyjne

Kontrakty inwestycyjne, zawierane przez PZU Życie, wykazywane są w segmencie „Niealokowane (wyłączenia konsolidacyjne i inne)”. Rachunkowość kontraktów inwestycyjnych prowadzona jest metodą depozytową, w konsekwencji wolumeny z kontraktów inwestycyjnych nie stanowią przychodu wg MSSF.

dane w tys. zł

Wolumeny z kontraktów inwestycyjnych wg grup produktów	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Grupowe	1 462 397	32 673	4 375,9%
Indywidualne, w tym:	472 745	461 623	2,4%
- indywidualnie kontynuowane	-	-	-
- pozostałe indywidualne	472 745	461 623	2,4%
Razem	1 935 142	494 296	291,5%

dane w tys. zł

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Płatność regularna	4 168	3 128	33,3%
Płatność jednorazowa	1 930 974	491 168	293,1%
Razem	1 935 142	494 296	291,5%

Wolumeny pozyskane z kontraktów inwestycyjnych w I połowie 2011 roku i I połowie 2010 roku wyniosły odpowiednio 1.935,1 mln zł i 494,3 mln zł. Wzrost o 1.440,8 mln zł (291,5%), wynikał przede wszystkim z wyższej sprzedaży kontraktów inwestycyjnych na życie i dożycie przez kanał bankowy (1.429,7 mln zł w I połowie 2011 roku).

5.4 Działalność w zakresie funduszy emerytalnych

dane w tys. zł

Dane ze skonsolidowanego rachunku zysków i strat - ubezpieczenia emerytalne	1 stycznia – 30 czerwca 2011	1 stycznia – 30 czerwca 2010	% zmiana
Przychody z tytułu prowizji i opłat	128 977	115 947	11,2%
Wynik netto na działalności inwestycyjnej	6 521	9 281	(29,7%)
Koszty akwizycji	(36 346)	(25 124)	44,7%
Koszty administracyjne	(38 972)	(40 704)	(4,3%)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	59 616	60 446	(1,4%)

Przychody z opłat i prowizji w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za I półrocze 2011 roku i I półrocze 2010 roku wyniosły odpowiednio 129,0 mln zł i 115,9 mln zł. Wzrost o 13,0 mln zł (11,2%) wynikał głównie z wyższych przychodów za zarządzanie funduszem emerytalnym, wynikających ze wzrostu aktywów netto funduszu.

Wzrost kosztów akwizycji o 11,2 mln zł (44,7%), wynikał przede wszystkim ze spisania w ciężar kosztów części prowizji akwizycyjnych rozliczanych w czasie, będącego konsekwencją zmian ustawowych (obniżenie wysokości składki przekazywanej do otwartych funduszy emerytalnych z 7,3% do 2,3%).

Zysk z działalności operacyjnej w segmencie ubezpieczeń emerytalnych za I półrocze 2011 roku zmniejszył się o 1,4% w porównaniu do I półrocza 2010 roku i wynosił odpowiednio 59,6 mln zł i 60,4 mln zł.

Na wzrost aktywów zarządzanych przez PTE PZU do kwoty 31.522,4 mln złotych wpłynął poziom składek otrzymanych z ZUS, wyniki z inwestycji oraz saldo pozyskanych i utraconych klientów. W pierwszym półroczu 2011 roku ZUS przekazał do OFE PZU 1.473,13 mln złotych składek, tj. o 4,7% mniej niż w analogicznym okresie roku 2010 (według danych KNF). Wartość jednostki rozrachunkowej OFE PZU wzrosła w pierwszym półroczu 2011 roku o 2,0%.

6. Wskazanie czynników ryzyka, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

6.1 Ubezpieczenia majątkowe i osobowe

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki spółek Grupy PZU w II połowie 2011 roku należą przede wszystkim:

- kryzys finansowy strefy euro prowadzący do spowolnienia gospodarczego i mogący przekładać się na ograniczenie popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- sytuacja na rynkach kapitałowych w II połowie 2011 roku, w szczególności na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie – część dochodów z działalności inwestycyjnej Spółki jest uzależniona od trendów na tych rynkach;

- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej - spadek rentowności papierów może wpłynąć na obniżenie rentowności lokat i potencjalną konieczność zmiany wysokości stosowanych w Spółce stóp technicznych;
- zwiększone prawdopodobieństwo powrotu „wojny cenowej” w ubezpieczeniach komunikacyjnych dla klientów indywidualnych i MSP w związku z lepszymi wynikami rynku w pierwszym kwartale 2011;
- możliwe zmiany (nowelizacja przepisów) zasad wyceny rezerw na skapitalizowaną wartość rent - może to spowodować konieczność zwiększenia poziomu ostrożności i wzrost tych rezerw;
- zwiększone prawdopodobieństwo podtopień i powodzi w związku z długotrwałymi opadami deszczu w czerwcu, lipcu i sierpniu 2011;
- zwiększone ryzyko niekorzystnych dla rynku ubezpieczeniowego orzeczeń sądowych (np. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, sygn. akt III CZP 31/11)²
- brak precyzyjnie określonego w znowelizowanej ustawie o podatku VAT zakresu zwolnień przedmiotowych dotyczących np. usług ubezpieczeniowych, usług medycznych;

6.2 Ubezpieczenia na życie

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki spółki PZU Życie w II połowie 2011 roku należą przede wszystkim:

- kryzys finansowy strefy euro prowadzący do spowolnienia gospodarczego i mogący przekładać się na ograniczenie popytu na produkty ubezpieczeniowe;
- sytuacja na rynkach kapitałowych w II połowie 2011 roku, w szczególności na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie – część dochodów z działalności inwestycyjnej Spółki jest uzależniona od trendów na tych rynkach;
- zmienność rentowności skarbowych papierów wartościowych uzależniona od sytuacji gospodarczej Polski i krajów Unii Europejskiej - spadek rentowności papierów może wpłynąć na obniżenie rentowności lokat i potencjalną konieczność zmiany wysokości stosowanych w Spółce stóp technicznych, a także wysokość European Embedded Value;
- zmiany w rynku pośrednictwa finansowego, zahamowanie wzrostu popularności niezależnego doradztwa finansowego a tym samym ograniczenie liczby kanałów sprzedaży produktów Spółki;
- zmiany dotychczasowego poziomu śmiertelności, długowieczności i zachorowalności.

---

² Uchwała z dnia 13 lipca 2011 r. (sygn. akt III CZP 31/11) - sprawca wypadku komunikacyjnego, wobec którego zastosowano środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 w związku z art. 39 pkt 5 k.k.), może domagać się od ubezpieczyciela - na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów - zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego.

6.3 Fundusze emerytalne

Do czynników ryzyka mogących mieć wpływ na wyniki spółki PTE PZU w II połowie 2011 roku należą przede wszystkim:

- możliwe dalsze zmiany zasad funkcjonowania rynku ubezpieczeń emerytalnych w Polsce, a w szczególności modyfikacje ustawy o OFE;
- prowadzenie polityki lokacyjnej odmiennej od pozostałych towarzystw, która może skutkować odchyleniem stopy zwrotu poniżej ustawowego progu.

7. Stanowisko Zarządu dotyczące wcześniej publikowanych prognoz wyników

Grupa PZU nie przekazywała do publicznej wiadomości prognoz wyników jednostkowych ani skonsolidowanych.

DZIAŁALNOŚĆ GRUPY PZU W I PÓŁROCZU 2011 ROKU

8. Działalność, główne kierunki rozwoju i osiągnięcia głównych Spółek Grupy PZU

8.1 Stosowanie zasad ładu korporacyjnego w Spółkach Grupy PZU

Zarząd PZU prowadząc działalność Spółki kieruje się standardami ładu korporacyjnego i zasadami etycznego postępowania. Poprzez spójność i zgodność regulacji wewnętrznych z przepisami prawa oraz z normami i standardami etycznymi, ustalonymi dla rynku ubezpieczeniowego, a także w przyjętych do stosowania kodeksach i wewnętrznych regulaminach, Spółka potwierdza przywiązanie do wzorców ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu.

PZU podlega zbiorowi zasad ładu korporacyjnego pod nazwą „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” przyjętych 19 maja 2010 roku uchwałą Rady Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. nr 17/1249/2010, obowiązujących od 1 lipca 2010 roku. Pełny tekst przyjętego do stosowania dokumentu jest opublikowany na stronie internetowej www.corp-gov.gpw.pl, będącej oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Zarząd PZU zachowuje staranność w przestrzeganiu i stosowaniu „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” mając na uwadze, że podnoszą one wartość Spółki w oczach akcjonariuszy.

Poza wyżej wymienionymi zasadami ładu korporacyjnego Spółka stosuje Zasady etyczne oraz z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu zawarte m.in. w następujących dokumentach:

- Zasadach Dobrych Praktyk Ubezpieczeniowych uchwalonych w dniu 8 czerwca 2009 roku przez Walne Zgromadzenie Polskiej Izby Ubezpieczeniowej („PIU”), zrzeszającej zakłady ubezpieczeń funkcjonujące na polskim rynku. Przyjęte przez Spółkę Zasady określają sposób postępowania zakładów ubezpieczeniowych w relacjach z klientami, pośrednikami ubezpieczeniowymi, KNF i Rzecznikiem Ubezpieczonych oraz mediami, regulują także relacje pomiędzy samymi ubezpieczycielami, jak również działania zakładów ubezpieczeniowych występujących jako

uczestnicy publicznego obrotu papierami wartościowymi. Dokument ten dostępny jest stronie Polskiej Izby Ubezpieczeń: <http://piu.org.pl/zasady-dobrych-praktyk>;

- Dobrych Praktykach w PZU. Dokument ten podkreśla rolę wartości etycznych obowiązujących we wszystkich aspektach funkcjonowania PZU. Opisuje dobre praktyki biznesowe w PZU. Upowszechnia i promuje kulturę przestrzegania obowiązującego prawa, podejmowania decyzji w oparciu o kryteria etyczne oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Dokument dostępny na stronie internetowej Spółki: http://www.pzu.pl/c/document_library/get_file?uuid=f430d2f3-0ffa-4b72-add8-c53f3668c66a&groupId=10172.

Od 1 lipca 2010 roku PZU w związku z wejściem w życie znowelizowanych „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” oraz w pierwszym półroczu 2011 roku, co do zasady przestrzegała wszystkie zasady ładu korporacyjnego zawarte w zbiorze „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”, z zastrzeżeniem rekomendacji wskazanych w pkt I.5. i I.9 Dobrych Praktyk. Komunikat o niestosowaniu w pełni tych Rekomendacji nie był przekazywany zgodnie z wyłączeniem na podstawie uchwały nr 1014/2007 Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. z dnia 11 grudnia 2007 roku, obowiązku publikowania przez emitentów raportów, o których mowa w § 29 ust. 3 Regulaminu Giełdy, w odniesieniu do zasad ładu korporacyjnego zawartych w części I „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”.

W zakresie zasady I.5 Dobrych Praktyk, dotyczącej polityki wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorujących, ustalanie wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej należy do kompetencji Walnego Zgromadzenia PZU SA, natomiast o wynagrodzeniach członków Zarządu decyduje w drodze uchwały Rada Nadzorcza.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej są jednoznacznie określone w uchwale Walnego Zgromadzenia. Wysokość wynagrodzenia uzależniona jest od funkcji pełnionej w Radzie Nadzorczej i nie przysługuje za ten miesiąc, w którym członek Rady Nadzorczej nie był obecny na posiedzeniu z powodów nieusprawiedliwionych. O usprawiedliwieniu lub nieusprawiedliwieniu nieobecności członka Rady Nadzorczej na jej posiedzeniu decyduje Rada Nadzorcza w formie uchwały.

Zasady wynagrodzenia członków Zarządu zostały określone przez Radę Nadzorczą. Wynagrodzenie członków Zarządu jest kilkuskładnikowe i obejmuje wynagrodzenie miesięczne zasadnicze, świadczenia dodatkowe oraz premię roczną, która jest wypłacana raz w roku i uzależniona od decyzji Rady Nadzorczej podejmowanej w formie uchwały w oparciu o efekty ekonomiczno – finansowe danego roku obrotowego.

Polityka wynagrodzeń członków organów zarządzających i nadzorczych nie zawiera wszystkich elementów wskazanych przez zalecenie Komisji Europejskiej z 14 grudnia 2004 roku w sprawie wspierania odpowiedniego systemu wynagrodzeń dyrektorów spółek notowanych na giełdzie (2004/913/WE), uzupełnione o zalecenie KE z 30 kwietnia 2009 roku (2009/385/WE).” Ponadto Spółka nie przedstawiła deklaracji ujawniającej politykę wynagrodzeń na korporacyjnej stronie internetowej.

Decyzja odnośnie przestrzegania w pełni powyższej zasady w przyszłości będzie należeć do Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia Spółki.

W zakresie Zasady I.9 Dobrych Praktyk, dotyczącej zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w organach spółki, skład Zarządu i Rady Nadzorczej jest determinowany odpowiednio decyzją Rady

Nadzorczej oraz Walnego Zgromadzenia. Przy powoływaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej brane są pod uwagę kompetencje tych osób a nie ich płeć.

8.2 Ocena pozycji spółek Grupy PZU przez agencje ratingowe

PZU i PZU Życie podlegają regularnej ocenie przez agencje ratingowe. Rating nadany PZU i PZU Życie jest oceną wynikającą z analizy danych finansowych, pozycji konkurencyjnej, zarządzania i strategii korporacyjnej. Rating zawiera również perspektywę ratingową (ang. outlook), czyli przyszłą ocenę sytuacji spółki w przypadku zaistnienia określonych okoliczności.

Na dzień przekazania niniejszego raportu okresowego PZU i PZU Życie posiadały długoterminowy rating kredytowy oraz rating siły finansowej (nadany przez agencję Standard & Poor's Ratings Services w dniu 16 lipca 2009 roku) na poziomie A ze stabilną perspektywą ratingową. Następnie corocznie agencja Standard & Poor's Ratings Services potwierdzała powyższy rating oraz perspektywę (w dniach odpowiednio 22 lipca 2011 roku i 5 lipca 2010 roku).

Poniższa tabela prezentuje ratingi nadane spółkom Grupy PZU przez agencję Standard&Poor's wraz z ratingami nadanymi rok wcześniej.

Nazwa zakładu	Rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji	Poprzedni rating oraz perspektywa	Data przyznania / aktualizacji
PZU				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
PZU Życie				
Rating siły finansowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010
Rating wiarygodności kredytowej	A /stabilna/	22 lipca 2011	A /stabilna/	5 lipca 2010

8.3 Proces restrukturyzacji w PZU i PZU Życie

W dniu 29 grudnia 2009 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły plan wdrożenia programu restrukturyzacji na lata 2010-2012.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia jest związany m.in. z centralizacją dotychczas rozproszonych funkcji w kilku centrach zlokalizowanych w dużych miastach Polski i zwiększeniem specjalizacji zatrudnianych pracowników, a obejmuje przede wszystkim następujące obszary: operacji, finansów, likwidacji szkód i świadczeń oraz sieci Grupy PZU.

W 2010 roku procesem zmian w PZU i PZU Życie w ramach zwolnień grupowych zostało objętych 6.045 pracowników, z czego 2.439 pracownikom wręczone zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę.

W okresie 3 miesięcy zakończonych 31 marca 2011 roku procesem zmian w PZU i PZU Życie zostało objętych około 90 osób, z czego 33 pracownikom wręczone zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę, ale zwolnienia w PZU i PZU Życie były realizowane, ze względu na niewielką ich skalę, w trybie zwolnień indywidualnych, a nie zwolnień grupowych jak w 2010 roku.

Z uwagi na planowaną skalę zwolnień w kolejnych miesiącach 2011 roku, w dniu 11 maja 2011 roku Zarządy PZU i PZU Życie ogłosiły zamiar przeprowadzenia kolejnych zwolnień grupowych.

Na ten dzień szacowano, że zmianą zostanie objętych do 3.316 osób, z czego redukcje, tj. zmniejszenie stanu zatrudnienia w PZU i PZU Życie w 2011 roku zostały założone na poziomie 1.212 osób.

Proces restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku jest związany z kontynuacją rozpoczętych w 2010 roku działań i polega m.in. na dalszej integracji poszczególnych zespołów realizujących podobne zadania w PZU i PZU Życie, wdrożeniu narzędzi informatycznych oraz optymalizacji procesów pozwalających na osiągnięcie wyższych norm (wskaźników) efektywności pracy, a także na dalszej centralizacji niektórych funkcji w jednostkach centralnych. Proces restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku obejmuje w największym stopniu następujące obszary: operacji, finansów, administracji, kadr i płac, likwidacji szkód i świadczeń oraz sieci we wszystkich obszarach zarówno w jednostkach terenowych, jak również w jednostkach centralnych i Centralach PZU i PZU Życie.

Zgodnie z przepisami ustawy z 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm., „Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”) poziom zwolnień grupowych i zasady ich przeprowadzenia były konsultowane ze związkami zawodowymi działającymi w PZU i PZU Życie i zastały zakończone w dniu 26 maja 2011 roku uzgodnieniem treści porozumienia określającego warunki restrukturyzacji zatrudnienia w 2011 roku, podpisanego w dniu 30 maja 2011 roku („Porozumienie”).

Porozumienie zawiera m.in. informacje dotyczące liczby osób objętych restrukturyzacją, kryteriów doboru do zwolnień, pakietu finansowego, zasad ochrony wybranych grup pracowników oraz harmonogram przeprowadzenia zwolnień grupowych.

Zgodnie z zapisami Porozumienia:

- proces zwolnień grupowych w ramach restrukturyzacji zatrudnienia rozpoczął się 13 czerwca i zakończy się 10 października 2011 roku;
- w PZU restrukturyzacją polegającą na zmianie warunków pracy lub - w przypadku braku akceptacji ze strony pracowników – zwolnieniu objętych będzie 1.706 pracowników, a do 1.041 pracowników otrzyma wypowiedzenia definitywne;
- w PZU Życie restrukturyzacją polegającą na zmianie warunków pracy - lub w przypadku braku akceptacji ze strony pracowników – zwolnieniu objętych będzie 1.317 pracowników, a do 637 pracowników otrzyma wypowiedzenia definitywne;
- z uwagi na fakt, że część pracowników jest zatrudnionych na część etatu w PZU i PZU Życie, łączna liczba pracowników objętych zmianami (zmiana warunków pracy i zwolnienia) nie przekroczy 3.303 osób. Rozwiązanie umowy o pracę w skali obu spółek obejmie do 1.199 osób.

Osobom, które zostały zwolnione lub które nie przyjęły zaproponowanej zmiany warunków zatrudnienia podczas poprzedniego etapu restrukturyzacji (obejmującego 2010 rok i w I kwartale 2011 roku), jak też podczas aktualnie trwającego etapu restrukturyzacji były i są proponowane korzystniejsze warunki odejścia niż te przewidziane prawem w podobnych sytuacjach („Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy”). Wysokość dodatkowych odpraw była i jest

uzależniona od poziomu wynagrodzeń poszczególnych pracowników oraz ich stażu pracy w Grupie PZU.

W okresie 3 miesięcy od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 roku procesem zmian w PZU i PZU Życie zostało objętych 347 osób, z czego 248 pracownikom wręczone zostały dokumenty rozwiązujące umowy o pracę.

Łączne koszty z tytułu restrukturyzacji odniesione w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 roku w ciężar rezerwy wyniosły 17,7 mln zł (w całym 2010 roku: 147,8 mln zł, a w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2010 roku: 28,0 mln zł).

Na dzień 30 czerwca 2011 roku wartość rezerwy na koszty z tytułu restrukturyzacji wyniosła 56,6 mln zł (na dzień 31 marca 2011 roku: 61,5 mln zł, na dzień 31 grudnia 2010 roku: 75,3 mln zł, na dzień 30 czerwca 2010 roku: 133,0 mln zł, na dzień 31 grudnia 2009 roku: 158,8 mln zł), co oznaczało zmianę stanu ww. rezerwy w kwocie 18,7 mln zł w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2011 roku (w całym 2010 roku: 83,5 mln zł, w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2010 roku 25,8 mln zł).

8.4 Realizacja strategii i przedsięwzięcia rozwojowe

Działania projektowe prowadzone w I połowie 2011 roku były bezpośrednio związane z realizacją strategii Grupy PZU na lata 2009-2011 nakierowanej na rentowny wzrost oraz budowanie efektywnej kosztowo organizacji nastawionej na zaspokajanie potrzeb klientów.

Obszar sprzedaży

Wśród działań zmierzających do realizacji celu jakim jest rentowny wzrost na szczególną uwagę zasługują:

- uruchomienie procesu wdrożenia dobrze widocznych, wspólnych dla całej Grupy PZU i nastawionych na sprzedaż sieci nowoczesnych placówek; w ramach działań projektowych w 2011 roku rozpoczęto wdrożenie pierwszej transzy (40) nowoczesnych placówek według opracowanego modelu;
- wdrożenie CRM analitycznego, który pozwolił na stworzenie jednolitej bazy klientów PZU. Narzędzie umożliwia przeprowadzenie segmentacji klientów oraz będzie wykorzystane do tworzenia kampanii cross-sellowych;
- zakończenie prac związanych z rewitalizacją obszaru sprzedaży majątkowych ubezpieczeń korporacyjnych bazującą na podnoszeniu kompetencji zespołów sprzedażowych i optymalizacji ich rozmieszczenia geograficznego.

Obszar likwidacji szkód

W ramach działań nakierowanych na budowę efektywnej organizacji nastawionej na zaspokajanie potrzeb klientów w zakresie likwidacji szkód i świadczeń, realizowane były następujące działania projektowe:

- przygotowano wdrożenie nowego modelu współpracy z lekarzami orzecznikami, co pozwoli na obniżenie kosztów likwidacji świadczeń;

- przeprowadzono szereg usprawnień procesu merytorycznej i technicznej likwidacji szkód komunikacyjnych, których celem jest obniżenie kosztów likwidacji;
- opracowano pierwszą wersję modułu kierowności w systemie likwidacji szkód pozwalającego zwiększyć efektywność kierowania zgłaszanych przez klientów napraw do odpowiednich warsztatów z Sieci Naprawczej. Rozpoczęto prace nad kompleksowym modelem współpracy z siecią warsztatów.

Obszar operacji

W obszarze obsługi klienta oraz sprzedaży, poza wspomnianym wcześniej projektem związanym z budową sieci nowoczesnych placówek, prowadzone były następujące działania:

- kontynuowano unifikację struktur zarządzania obecnymi placówkami w Grupie PZU oraz proces unifikacji pracowników front-office w celu umożliwienia kompleksowej obsługi klientów ubezpieczeń życiowych i majątkowych we wszystkich placówkach;
- wdrożono rozszerzenie funkcjonalności narzędzia do obsługi klientów ubezpieczeń grupowych o możliwość dosprzedawania tym klientom produktów majątkowych - pozwoli to na wykorzystanie potencjału sprzedaży krzyżowej produktów majątkowych do Klientów PZU Życie (obecnie trwają szkolenia sieci sprzedaży). Rozpoczęcie sprzedaży planowane jest na trzeci kwartał 2011 roku.

Usprawnienia procesowe i optymalizacja kosztów

Dodatkowo, poza wymienionymi wyżej działaniami, w Grupie PZU w I połowie 2011 przeprowadzono szereg inicjatyw nakierowanych na usprawnienia procesowe i optymalizację kosztów – należą do nich między innymi:

- rozpoczęcie kolejnego etapu restrukturyzacji zatrudnienia, w wyniku którego poziom zatrudnienia ma zmniejszyć się o ok. 1 200 etatów;
- rozpoczęcie procesu wdrażania wspólnego dla PZU i PZU Życie systemu klasy ERP w oparciu o ujednolicone procesy dla gospodarki własnej, księgowości ubezpieczeniowej, zaopatrzenia, nieruchomości oraz wspólny Plan Kont;
- zakończenie wdrożenia magistrali serwisowej, centralnego systemu integracji systemów i jednego z kluczowych komponentów architektury korporacyjnej. Obecnie do tego uniwersalnego narzędzia, umożliwiającego budowę w aplikacji pojedynczego interfejsu do komunikacji z wieloma systemami podłączonych jest 38 systemów informatycznych;
- podjęcie działań zmierzających do utworzenia centralnej obsługi kadrowo-płacowej pracowników, zleceniobiorców i pośredników PZU i PZU Życie w jednej lokalizacji;
- uruchomienie działań prowadzących do automatyzacji procesów obsługi wypłat, dekretacji oraz obsługi zobowiązań - w ramach kontynuacji działań mających na celu optymalizację oraz centralizację operacji i księgowości ubezpieczeniowej w PZU;
- kontynuacja działań mających na celu redukcję kosztów administracyjnych w tym m.in. optymalizację wykorzystania sprzętu drukującego, optymalizację archiwizacji oraz modernizację systemu telefonicznego..

8.5 Główne działania marketingowe w I połowie 2011 roku

Działalność promocyjna PZU i PZU Życie koncentrowała się w I półroczu 2011 na promowaniu wizerunku PZU jako ubezpieczyciela nowoczesnego, posiadającego w swojej ofercie szereg produktów odpowiadających na zróżnicowane, szerokie i często indywidualne potrzeby rynku, tzw. praktyczne rozwiązania PZU.

Dodatkowo Grupa PZU wprowadziła element egzekucyjny do komunikacji, który na stałe zagościł we wszystkich kampaniach, czyli tzw. „nowy format reklamowy”. Format ten opiera się na przeciwstawieniu praw ironii losu, praktycznym rozwiązaniom, które oferuje PZU, a także na obecności komentatora (chłodnego obserwatora sytuacji).

W ramach wyżej opisanych działań prowadzono następujące komunikacyjne kampanie reklamowe:

- „Nowy Format” – kampania komunikacyjna, promująca produkty Stała Suma Ubezpieczenia oraz Auto non-stop. Jednocześnie była to kampania wprowadzająca Nowy Format.
- „Pakiet Młodzi Kierowcy” – kampania promująca produkt skierowany do kierowców w wieku 18-26 lat.

Kampanie wizerunkowe nie ograniczały się tylko do oferty PZU – równocześnie prowadzono działania budujące wizerunek PZU Życie jako eksperta w dostarczaniu nowoczesnych i kompleksowych rozwiązań ochronno-inwestycyjnych. Przeprowadzono m.in.

- „PZU Życie” – kampanię produktową, która skierowana była do osób ambitnych, mających aspiracje oraz dążących do poprawy jakości życia swojego oraz swoich bliskich.
- „PZU Pomoc w Życiu” – kampania promująca ubezpieczenia grupowe z dodatkową opcją karty PZU Pomoc dla pracowników.

Oprócz kampanii medialnych prowadzono również szereg działań sponsorskich, które miały bezpośredni wpływ na budowanie pozytywnego wizerunku PZU. Ubezpieczyciel wystąpił jako sponsor i mecenas różnego rodzaju wydarzeń, zarówno o zasięgu ogólnopolskim jak i lokalnym. Do kluczowych działań w tym obszarze można zaliczyć:

- sponsorowanie Zamku Królewskiego w Warszawie,
- zorganizowanie strefy PZU podczas Nocy Muzeów na Zamku Królewskim w Warszawie oraz w Nowych Sukiennicach w Krakowie,
- mecenat nad Muzeum Narodowym w Krakowie,
- sponsorowanie projektu Akcjonariat Obywatelski,
- sponsorowanie „Rzeszów Carpathia Festiwal 2011”,
- mecenat nad Willą Decjusza w Krakowie,
- sponsorowanie Akademii Liderów Rynku Kapitałowego,
- sponsorowanie konkursu „Droga na Harvard”.

Działalność promocyjna budowania pozytywnego wizerunku PZU nie ograniczała się wyłącznie do komunikacji na zewnątrz. Zorganizowano również 3 duże gale kończące konkursy sprzedażowe

realizowane przez PZU i PZU Życie: wręczenie nagród dla najlepszych pracowników Pionu Zarządzania Siecią, najlepszych sprzedawców ubezpieczeń grupowych PZU Życie i drugi wspólny Kongres Sprzedaży PZU i PZU Życie.

W ramach prowadzonych działań o charakterze edukacyjnym Grupa PZU kontynuowała w Internecie dwa serwisy dedykowane ubezpieczeniom:

- „JakieUbezpieczenie.pl” - strona edukacyjna, która w prosty i łatwo dostępny sposób tłumaczy korzyści wynikające z produktów ubezpieczeniowych. Nie jest to strona sprzedażowa, a wyłącznie informacyjna;
- „ŻycieNa100procent.pl” - strona zawierająca m.in. kalkulatory oszczędnościowe, ankiety i animacje produktowe, wywiady z gwiazdami, artykuły zachęcające do oszczędzania itp.

Jak co roku Grupa PZU prowadziła także działalność prewencyjną służącą poprawie bezpieczeństwa publicznego i ograniczaniu różnego rodzaju ryzyk. W ramach tego obszaru w I półroczu 2011 roku podjęto następujące działania:

- kontynuacja współpracy z TOPR, GOPR i WOPR;
- realizacja programu prewencyjnego „Policja 2008”;
- działania prewencyjne podczas projektu Kia Lotos Race;
- program prewencyjny „Bezpieczna Flota” – cykl szkoleń dla kierowców flotowych;
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Misie Ratuja Dzieci”;
- program prewencyjny „Zdrowa Gmina”, którego celem jest wczesne wykrywanie nowotworów.

8.6 Działalność PZU w I połowie 2011 roku

W I półroczu 2011 roku działania PZU były w dużej mierze skoncentrowane na kontynuacji restrukturyzacji portfela ubezpieczeń korporacyjnych i działaniach poprawiających sprzedaż ubezpieczeń dla klientów masowych.

Produkty – klient masowy

Ubezpieczenia komunikacyjne

- W czerwcu 2011 roku wprowadzone zostały zmiany w ofercie ubezpieczeń komunikacyjnych dla klientów indywidualnych i MSP. Najważniejsze zmiany dotyczą ustalenia zasad ubezpieczania pojazdów w 4 roku eksploatacji w przypadku przejścia ze zryczałtowanego pakietu na ubezpieczenie, którego zasady określają taryfy składek oraz weryfikacji warunków ubezpieczenia poszczególnych segmentów klientów i pojazdów adekwatnie do ich rentowności.
- Nowością w ofercie PZU jest wprowadzenie od 1 czerwca 2011 roku ubezpieczenia PZU Ochrona Zniżek, które może mieć zastosowanie w obowiązkowym ubezpieczeniu OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC) lub w ubezpieczeniu autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy (AC). Klienci, którzy dokupią wraz z zawarciem ubezpieczenia OC lub AC na okres 12 miesięcy ubezpieczenie PZU Ochrona Zniżek zachowają zniżkę bonus-malus w wysokości sprzed zdarzenia w razie zaistnienia w okresie ubezpieczenia

OC lub AC zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia, za które wypłacono odszkodowanie powodujące zmniejszenie zniżki z tytułu przebiegu ubezpieczenia.

- Na bieżąco dostosowywano także ceny za ubezpieczenia komunikacyjne OC i AC do zmieniających się warunków rynkowych.

Ubezpieczenia majątkowe

- W I półroczu 2011 trwały prace nad zmianami w ofercie ubezpieczeń majątkowych dla klientów indywidualnych związane z zasadami ubezpieczania ryzyka powodzi. W zależności od stopnia zagrożenia powodziowego dostosowano ceny ubezpieczenia PZU DOM i PZU DOM Plus w poszczególnych obszarach. Zmiany weszły w życie z dniem 1 lipca 2011 roku.

Ubezpieczenia dla MSP

- Przygotowano nowelizację najważniejszego produktu dedykowanego klientom MSP – kompleksowego ubezpieczenia PZU DORADCA. Zmiany OWU oraz taryfy miały na celu rozszerzenie dostępności produktu dla wszystkich klientów z segmentu MSP (możliwość rozszerzenia o usługi assistance, ubezpieczenie specyficznych dla prowadzonej działalności ryzyk poprzez dodatkowe klauzule, jak np. klauzula PZU HOTEL adresowana do klientów z branży hotelarsko-gastronomicznej), a jednocześnie poprawienie rentowności produktu. Zaktualizowany produkt ma również zastąpić wycofywane z oferty PZU produkty PZU PARTNER i PZU HOTEL, które nie cieszyły się zbyt dużym zainteresowaniem klientów. Zmiany weszły w życie z dniem 1 lipca 2011 roku.

Ubezpieczenia osobowe

- W marcu br. wprowadzono nowe ubezpieczenie Wojażer – PZU Pomoc w Podróży zastępujące pięć produktów będących dotychczas w ofercie PZU (Wojażer, Międzynarodowe ubezpieczenie kosztów leczenia i NW, Kompleksowe ubezpieczenie cudzoziemców przebywających na terytorium RP, Kompleksowe ubezpieczenie „Bezpieczny Turysta”, ubezpieczenie NNW uczestników kolonii i obozów dziecięcych i młodzieżowych). Elastyczna konstrukcja produktu (OWU obejmujące ubezpieczenie kosztów leczenia i ubezpieczenie assistance Pakiet Podstawowy oraz 10 Klauzul dodatkowych) oraz możliwość rozszerzenia ochrony o dodatkowe ryzyka pozwala na indywidualne dopasowanie ochrony ubezpieczeniowej dla potrzeb klienta.

Ubezpieczenia rolne

- W zakresie obowiązkowych, dotowanych ubezpieczeń upraw rolnych zawieranych wprowadzono zaktualizowane stawki taryfowe, uwzględniając dotychczasowe, wieloletnie wyniki finansowe w tym ubezpieczeniu.

Produkty – klient korporacyjny

Działania prowadzone w I półroczu 2011 roku stanowią kontynuację działań realizowanych w roku ubiegłym i skoncentrowane były na budowaniu jakości portfela klientów korporacyjnych:

- Zgodnie z przyjętą strategią PZU kontynuowano działania mające na celu poprawę rentowności ubezpieczeń komunikacyjnych dla klientów korporacyjnych (AC i OC komunikacyjne), m.in. poprzez selektywną ocenę ryzyka. Skutkiem prowadzonych systematycznie działań underwritingowych w tej grupie produktów widoczna jest już poprawa wyników technicznych.

Wprowadzono również modyfikację wybranych zapisów ogólnych warunków ubezpieczenia AC dla klientów korporacyjnych.

- W obszarze ubezpieczeń majątkowych, kontynuowano politykę poprawy rentowności i jakości portfela, poprzez ograniczenie sprzedaży i zaostrenie kryteriów underwritingowych do branż najbardziej szkodowych, usprawnienie procesu klasyfikacji i oceny ryzyka oraz szersze stosowanie klauzul dodatkowych zmieniających zakres ubezpieczenia.
- W zakresie ubezpieczeń podmiotów prowadzących działalność leczniczą podjęto prace zmierzające do dostosowania oferty produktowej do nowego systemu kompensacji szkód z tytułu zdarzeń medycznych.

Produkty - ubezpieczenia bankowe

W I połowie 2011 rozwijano współpracę z dotychczasowymi partnerami będącymi wiodącymi bankami na rynku polskim. Ponadto podjęto współpracę z PTK Centertel Sp. z o.o. w zakresie ubezpieczenia telefonów oraz ubezpieczenia laptopów.

Likwidacja szkód

W zakresie likwidacji szkód komunikacyjnych przeprowadzono szereg usprawnień w procesie likwidacji, których celem jest obniżenie kosztów obsługi szkód i poprawa jakości likwidacji (uszczelnienie procesu). W ubezpieczeniach AC, mimo zmniejszenia liczby szkód wzrosła średnia wypłata - między innymi na skutek wzrostu wypłat za szkody kradzieżowe. W zakresie OC komunikacyjnego średnia szkoda uległa zmniejszeniu na skutek zmniejszenia poziomu średnich szkód osobowych.

Likwidacja szkód majątkowych zdeterminowana została przez dwa elementy: wypłaty w szkodach o dużych rozmiarach (głównie z lat ubiegłych) oraz dopłaty do szkód powstałych w wyniku powodzi w miesiącach maju, czerwcu i sierpniu ubiegłego roku. Realizowane dopłaty do ubiegłorocznych szkód powodziowych w I półroczu 2011 roku były wynikiem realizacji wypłat odszkodowań w dużych szkodach klientów korporacyjnych (np. rozliczenia po wykonanych pracach remontowych) oraz dopłatami wynikłymi z ponownego rozpatrzenia zgłaszanych przez poszkodowanych roszczeń. Wypłaty te były ujęte w utworzonych wcześniej rezerwach.

Likwidacja szkód rolnych w pierwszym półroczu 2011 roku zdominowana była przez wystąpienie dwóch ryzyk na masową skalę: negatywnych skutków przezimowania na przełomie marca i kwietnia oraz przymrozków w maju. Ich skutkiem było powstanie szkód o większych niż zazwyczaj rozmiarach, co przełożyło się na znaczącą dynamikę wzrostu wypłat dla szkód rolnych. Na skutek ujemnych skutków przezimowania zgłoszono do PZU ponad 11 tys. szkód, a przymrozków ponad 10 tys. Łączna wartość wypłat i rezerw wyniosła odpowiednio 74,6 mln zł i 91,5 mln zł. Prawie wszystkie szkody zgłoszone zostały z obowiązkowego dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych.

W zakresie ubezpieczeń wypadkowych na uwagę zasługuje wprowadzenie likwidacji szkód metodą uproszczoną i zaoczną gdzie wartość wypłaconego odszkodowania jest niższa niż w tradycyjnym procesie likwidacji szkody z uwzględnieniem komisji lekarskiej.

Niezależnie od powyższych zdarzeń, w I półroczu 2011 roku wprowadzono szereg usprawnień w procesie likwidacji szkód. Należą do nich:

- Usprawnienie procesu wzajemnego uznawania roszczeń regresowych w ubezpieczeniach komunikacyjnych i majątkowych między PZU i innymi ubezpieczycielami.
- Wprowadzenie rozwoju Platformy Komunikacji Szkodowej zapewniającej pełną komunikację w formie elektronicznej z zakładami Sieci Naprawczej PZU za pośrednictwem informatycznego systemu likwidacji szkód PZU.
- Wprowadzenie zmian w rozliczaniu szkód całkowitych oraz wykorzystanie platformy aukcyjnej PZU Pomoc Online służącej do pozyskiwania ofert zakupu pozostałości pojazdów w szkodach całkowitych.

Podpisanie umów z kilkoma kontrahentami, którzy będą świadczyć usługi związane z orzecznictwem lekarskim na potrzeby likwidacji szkód z ubezpieczeń OC oraz NNW - nowy model orzecznictwa ma skrócić terminy oczekiwania na badanie oraz podnieść jakość świadczonych usług.

8.7 Działalność PZU Życie w I połowie 2011 roku

W I półroczu 2011 roku w PZU Życie koncentrowało się na sprzedaży produktów ze składką regularną przy równoczesnej pracy nad utrzymaniem rentowności kontraktów grupowych.

Produkty – ubezpieczenia grupowe i indywidualnie kontynuowane

- Od dnia 1 kwietnia 2011 roku zostały wprowadzone zmiany ogólnych warunków ubezpieczeń, które znajdują się w ofercie PZU Życie SA. Modyfikacja dotyczyła grupowych ubezpieczeń ochronnych, inwestycyjnych jak również indywidualnie kontynuowanych. Zmiany polegały na kompleksowej modernizacji zapisów wynikającej z dostosowania wzorców umownych do ostatnich interpretacji przepisów prawnych i regulacji obowiązujących na rynku oraz na unifikacji szeregu rozwiązań, która miała na celu optymalizację procesu zawarcia i obsługi oraz ograniczenie kosztów funkcjonowania umów ubezpieczenia.
- W I półroczu 2011 roku Komisja Nadzoru Finansowego zarejestrowała 15 nowych pracowniczych programów emerytalnych, spośród których 6 w formie wnoszenia przez pracodawcę składek do towarzystwa funduszy inwestycyjnych TFI PZU. W przypadku programów w formie grupowego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym organ nadzoru na wniosek pracodawcy prowadzącego program wydał decyzję o zmianie zarządzającego z dotychczasowego na PZU Życie.

Produkty – ubezpieczenia indywidualne

- Głównym działaniem zrealizowanym w I półroczu 2011 roku w zakresie produktów indywidualnych było wprowadzenie do sprzedaży nowego produktu ochronnego PZU Ochrona Rodziny. Produkt dedykowany jest dotychczasowym klientom posiadającym określone umowy ubezpieczenia. Zapewnia kompleksową ochronę zarówno ubezpieczonego jak i jego najbliższej rodziny. Dzięki pakietowej budowie, produkt umożliwia elastyczne dostosowanie zakresu ochrony do indywidualnych potrzeb ubezpieczonego.
- Sprzedaż wprowadzonego na początku 2010 roku produktu Plan na Życie utrzymywała się na wysokim poziomie. Po pierwszych sześciu miesiącach 2011 roku liczba polis w portfelu wyniosła 13,4 tys. umów a wartość przypisu na koniec I półroczu 2011 roku osiągnęła 19,4 mln zł. Plan na

Życie to wieloletni produkt z wymogiem regularności opłacania składki, wspierający budowę długoterminowego portfela o wysokiej rentowności.

- W trakcie I półrocza 2011 roku zostały przeprowadzone 3 kolejne subskrypcje ubezpieczenia strukturyzowanego Świat Zysków, cieszącego się zainteresowaniem klientów poszukujących bezpiecznych produktów inwestycyjnych z potencjałem zysku większym niż na lokacie bankowej. Świat Zysków stanowi alternatywę bądź uzupełnienie dla innych produktów inwestycyjnych. W ramach subskrypcji przeprowadzonych w I półroczu 2011 roku pozyskano 38,9 mln zł przypisu.

Produkty – ubezpieczenia zdrowotne

Efektem działań prowadzonych w obszarze ubezpieczeń zdrowotnych w I połowie 2011 roku jest realizacja następujących inicjatyw:

- wprowadzenie PZU POMOC jako nowego świadczeniodawcy, dostawcy usług medycyny pracy oraz podmiotu koordynującego sieć podwykonawców medycznych w modelu fee for service. Na koniec pierwszego półrocza 2011 roku liczba zakontraktowanych w ramach PZU POMOC placówek medycznych obejmowała ok. 400 na terenie całego kraju;
- przygotowanie nowej, opartej na PZU POMOC oferty produktowej w zakresie ambulatoryjnym. Oferta kierowana jest przede wszystkim do klientów korporacyjnych, którzy zainteresowani są fundowaniem dla swoich pracowników nowoczesnych, szytych na miarę produktów ubezpieczenia zdrowotnego;
- kompleksowa modyfikacja OWU produktów zdrowotnych;
- zmiana systemu prowizyjnego w grupowych produktach zdrowotnych, mająca na celu stymulowanie wzrostu sprzedaży produktów zdrowotnych.

Produkty – ubezpieczenia bankowe

- W dalszym ciągu sprzedaż produktów typu unit-linked, tj. powiązanych z funduszami inwestycyjnymi, w szczególności oferowanych we współpracy z Bankiem Millennium SA Programu Inwestycyjnego Prestige (zarówno w PLN jak i w walutach obcych) utrzymywała się na wysokim, analogicznym do uzyskanego w tym samym okresie 2010 roku, poziomie. Jednocześnie trwały prace nad nowym ubezpieczeniem typu unit-linked które zostanie wdrożone w IIIQ 2011.
- W ramach współpracy z Bankiem Handlowym SA miały miejsce 2 okresy subskrypcji strukturyzowanego ubezpieczenia na życie. W II półroczu 2011 roku planowane są kolejne subskrypcje. Prowadzone są rozmowy z innymi bankami dotyczące nawiązania współpracy w zakresie oferowania produktów strukturyzowanych PZU Życie SA.
- W zakresie ubezpieczeń ochronnych w I półroczu 2011 roku kontynuowana była współpraca z dotychczasowymi partnerami bankowymi. Ze względu na powrót stabilizacji na rynku kredytów hipotecznych, prowadzone są intensywne prace mające na celu rozwój oferty ubezpieczeniowej związanej z produktami hipotecznymi oferowanymi przez banki.

Likwidacja świadczeń

Liczba świadczeń zgłoszonych z ubezpieczeń grupowych i indywidualnie kontynuowanych w pierwszym półroczu 2011 roku wyniosła niespełna 1,2 mln, co w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego stanowi wzrost na poziomie 7%.

Największy wzrost liczby zgłoszeń dotyczył sztandarowego produktu – grupowego ochronnego ubezpieczenia na życie typ P, którego udział w ogólnej liczbie zgłoszeń wynosi ponad 60%. Wzrost liczby zgłoszeń, a co za tym idzie również liczby wypłat spowodował wzrost sumy wypłaconych świadczeń, która w stosunku do pierwszego półrocza 2010 roku zwiększyła się o 12%. Ponadto na wzrost kwoty wypłaconych świadczeń wpłynęło w znaczącym stopniu podwyższanie sum ubezpieczenia i zawieranie nowych umów ubezpieczeń z coraz lepszymi warunkami i wyższymi sumami ubezpieczenia. Pomimo, iż ogólna kwota wypłat wzrosła, to w pierwszym półroczu 2011 roku średnia wypłata ukształtowała się na poziomie niższym niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Spadek średniej wypłaty widoczny jest przede wszystkim w świadczeniach z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, gdzie głównie dzięki wprowadzeniu likwidacji uproszczonej zaocznej udało się zredukować średnią wypłatę o 14%. Uruchomienie w obszarze likwidacji świadczeń nowego narzędzia informatycznego pozwoliło uzyskać średni czas przyjęcia zgłoszenia przez jednostki Front Office na poziomie nie dłuższym niż 10 minut. Skróceniu uległy również średnie czasy likwidacji świadczeń - w I półroczu 2011 roku udało się osiągnąć spadek średniego czasu likwidacji aż o 64%, do poziomu 5,3 dnia. Duże spadki średnich czasów likwidacji widoczne są we wszystkich grupach świadczeń, zarówno życiowych, medycznych jak i NNW. W przypadku zdarzeń o najwyższym wolumenie zgłoszeń, czyli śmierci ubezpieczonego/współubezpieczonego decyzja świadczeniowa podejmowana była średnio w ciągu zaledwie jednego dnia, dzięki czemu klienci otrzymywali wypłatę należnego świadczenia w niespełna 3 dni. Obniżenie średniego czasu likwidacji możliwe było dzięki wprowadzeniu szeregu usprawnień w procesie likwidacji świadczeń, takich jak m.in. zgłoszenie internetowe i telefoniczne, elektroniczny przepływ dokumentacji, likwidacja uproszczona i zaoczna czy ograniczanie konieczności wizyty klientów w placówce w celu uzupełnienia danych bądź dokumentacji, dzięki kontaktowi telefonicznemu, mailowemu itp.

W I półroczu 2011 roku, w ramach pilotażu w wybranych jednostkach PZU Życie SA, Klientom została zaproponowana nowa forma wypłaty świadczenia – autowypłata. Forma ta stanowi alternatywę dla wypłat realizowanych w formie przekazów pocztowych i umożliwia odebranie kwoty świadczenia w placówce sieci banku współpracującego z PZU. W niedługim czasie zostanie podjęta decyzja o rozszerzeniu pilotażu na całą Polskę.

Ponadto, podobnie jak PZU SA, PZU Życie SA podpisał umowy z kilkoma kontrahentami, którzy będą świadczyć usługi związane z orzecznictwem lekarskim na potrzeby likwidacji świadczeń. Nowy model orzecznictwa ma zapewnić szeroki dostęp Klientów do gabinetów lekarskich, skrócić terminy oczekiwania na badanie oraz podnieść jakość świadczonych usług.

8.8 Działalność PTE PZU w I połowie 2011 roku

W I półroczu 2011 roku w PTE PZU podjęto działania w celu dostosowania zasad wynagradzania dla spółek dystrybucyjnych i sieci sprzedaży w związku z ustawowymi zmianami wysokości składki przekazywanej do otwartych funduszy emerytalnych (obniżenie wysokości składki przekazywanej do otwartych funduszy emerytalnych z 7,3% do 2,3%). Pozwolą one na poprawę rentowności nowego

biznesu, podobnie jak wynegocjowane i wprowadzone w życie w tym okresie nowe niższe stawki za przechowywanie aktywów Funduszu, wynikające z zawartego aneksu do umowy z dotychczasowym depozytariuszem. Niezależnie od tego, kierując się interesem członków Funduszu Zarząd – w wyniku przeprowadzonego konkursu ofert - podjął decyzję o zmianie depozytariusza świadczącego usługi na rzecz OFE PZU „Złota Jesień”. Decyzja ta, przy zachowaniu dotychczasowych standardów i jakości usług, wpłynie na dalsze obniżenie kosztów działalności Funduszu ze względu na atrakcyjność cenową wybranej oferty. Stosowny wniosek w tej sprawie został już złożony w Komisji Nadzoru Finansowego.

Wzrost kosztów akwizycji PTE PZU w I półroczu 2011 roku, wynikał przede wszystkim ze spisania w ciężar kosztów części prowizji akwizycyjnych rozliczanych w czasie, będącego konsekwencją zmian ustawowych.

Ponadto, w I półroczu 2011 roku podjęto działania dostosowujące sposób obsługi klientów i tryb informowania członków o stanie rachunku do nowych możliwości wynikających z przepisów ustawy.

9. Wybrane pozostałe Spółki Grupy PZU – kierunki rozwoju i wyniki działalności

9.1 PZU Lietuva

W I półroczu 2011 roku PZU Lietuva zajmowała trzecią pozycję na litewskim rynku ubezpieczeń majątkowych i osobowych. Spółka zanotowała mały spadek przypisu składki, mierzony przypisem składki (0,3%) w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku. Równocześnie rynek wzrósł o 11,7% a udział PZU Lietuva w rynku spadł z 12,9% w analogicznym okresie roku poprzedniego do 11,5%. Jest to związane z przebudową portfela korporacyjnego z powodu dużej szkodowości ubezpieczeń komunikacyjnych. Obniżył się także udział głównych konkurentów Spółki z TOP5 na rzecz spółek spoza pierwszej piątki. Wzrost rynku ubezpieczeń spowodowany jest głównie poprzez sprzedaż dotowanych przez budżet ubezpieczeń rolnych, które są dystrybuowane przez Vereinigte Hagelversicherung w oparciu o porozumienie z rządem litewskim.

Przeprowadzona restrukturyzacja i realizowanie działań wynikających ze strategii PZU Lietuva pozwala utrzymywać dodatni wynik finansowy.

9.2 PZU Ukraine

PZU Ukraina zanotowała w I kwartale 2011 roku wysoką dynamikę składki, wyższą od wzrostu zanotowanego przez rynek i zwiększyła swój udział w klasycznym rynku z 3,23% do 3,68% - 11 pozycja na rynku ubezpieczeń majątkowych i osobowych na Ukrainie.

W I półroczu 2011 roku PZU Ukraina zmieniła politykę działalności koncentrując się w pierwszej kolejności na rentowności, a nie udziale w rynku. W tym celu podjęto działania mające na celu zwiększenie efektywności kanałów sprzedaży własnej, czyli: agentów i punktów sprzedaży. Poprzez większe zautomatyzowanie sprzedaży ladowej, zaczęto ograniczać koszty administracyjne jak i obciążenie sprzedawców czynnościami administracyjnymi.. Dokonano segmentacji agentów i stworzono program profesjonalnego wzrostu agenta korespondującego z segmentacją. Nawiązano

współpracę z dużymi bankami ukraińskimi i dealerami samochodowymi na oferowanie pakietów kredyt-ubezpieczenie przy zakupie samochodów oraz w zakresie rozwoju bancassurance.

Ponadto Spółka podejmuje inne działania związane z rentownością takie jak: redukcja zatrudnienia oraz reorganizacja portfela ubezpieczeniowego.

9.3 TFI PZU

Wśród kluczowych przedsięwzięć TFI PZU w I półroczu 2011 roku wymienić należy:

- aktywne pozyskiwanie pracowniczych programów emerytalnych (w I półroczu 2011 roku zarejestrowano 6 nowych PPE, a 3 kolejne oczekują na rejestrację w Komisji Nadzoru Finansowego),
- utworzenie funduszu PZU FIO Parasolowy. Fundusz ten powstał z przekształcenia dziewięciu funduszy inwestycyjnych otwartych zarządzanych przez TFI PZU w fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami. PZU FIO Parasolowy skupia fundusze o różnych strategiach inwestycyjnych, nastawionych na różny stopień ryzyka oraz horyzont inwestycyjny. W ramach Funduszu wydzielone są subfundusze zarówno bezpieczne, stabilnego wzrostu, jak również akcyjne.

Wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI PZU spadła w I półroczu o 0,6% osiągając poziom 3.211,9 mln zł, co plasuje TFI PZU na 14 miejscu wśród 35 towarzystw funduszy inwestycyjnych zrzeszonych w Izbie Zarządzających Funduszami i Aktywami. TFI PZU pozostaje liderem w segmencie Pracowniczych Programów Emerytalnych wśród krajowych TFI gromadząc aktywa o wartości 1.357,6 mln zł. Dowodem uznania dla TFI PZU za wysoki standard obsługi uczestników PPE było uhonorowanie produktu Polskim Godłem Promocyjnym „Teraz Polska” w czerwcu 2011 roku.

W kwietniu br. subfundusz PZU Energia Medycyna Ekologia („EME”) uznany został „ODKRYCIEM ROKU 2011” podczas VII edycji programu Laur Konsumenta/Klienta. EME otrzymał tę nagrodę za innowacyjny charakter produktu, perspektywy odbioru przez rynek i dynamikę wzrostu jego popularności.

9.4 PZU AM

PZU AM w I półroczu 2011 roku świadczył usługi wyłącznie na rzecz podstawowych spółek Grupy PZU, tj. PZU, PZU Życie oraz funduszy TFI PZU i MPTE.

Ponadto PZU AM pracował nad następującymi projektami:

- budowa portfela inwestycyjnego funduszu sektora nieruchomości dla Grupy PZU;
- współpraca z TFI PZU praca nad utworzeniem nowych funduszy inwestycyjnych zamkniętych FIZ RE Income oraz FIZ RE Value Opportunity dedykowanego PKP;
- usługa zarządzania funduszami modelowymi w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego „Wielowalutowy Program Inwestycyjny” (we współpracy z PZU Życie);

9.5 PZU Pomoc

Najważniejsze przedsięwzięcia PZU Pomoc w I półroczu 2011 roku to:

- wdrożenie do sprzedaży nowych typów Kart PZU Pomoc obejmujących:
  - Pomoc w Drodze obejmujące świadczenia również na terenie Europy;
  - Pomoc w Domu;
- wdrożenie obsługi programu lojalnościowego PZU Business Club;
- uruchomienie platformy aukcyjnej PZU POMOC ONLINE umożliwiającej sprzedaż mienia poszkodowego (szkoda całkowita).

9.6 PZU CO

W I półroczu 2011 roku PZU CO SA kontynuował dalszy rozwój działań operacyjnych poprzez realizację:

- głównych inicjatyw projektowych m.in. Platformy Aukcyjnej dla PZU Pomoc SA oraz projektu Inkasa składek z Indywidualnej Kontynuacji grupowych ubezpieczeń na życie dla PZU Życie SA;;
- rozwoju infolinii związanego z przekierowaniem na numer 0 801 102 102 ruchu telefonicznego z placówek terenowych oraz wdrożeniem usługi zamawiania blankietów;
- działań optymalizacyjnych dotyczących procesów obsługowych oraz dalszej restrukturyzacji posiadanych zasobów.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wyniki osiągnięte przez PZU CO w I półroczu 2011 było obniżenie stawek na usługi Agenta Transferowego dla TFI PZU i PZU Życie poprzez optymalizację procesów obsługowych.

10. Planowane główne kierunki rozwoju

Celem Grupy PZU jest przede wszystkim utrzymanie wiodącej pozycji na polskim rynku usług ubezpieczeniowych oraz osiąganie atrakcyjnego zwrotu dla akcjonariuszy. Zarząd zamierza ponadto analizować potencjalne możliwości dywersyfikacji źródeł przychodów poprzez wykorzystywanie nadarzających się szans biznesowych w Polsce oraz możliwości ekspansji międzynarodowej. Grupa PZU zamierza osiągnąć powyższe cele koncentrując się na następujących działaniach:

- utrzymanie udziału w rynku przy jednoczesnej koncentracji na rentowności podstawowej działalności. Grupa PZU kształtuje swój portfel produktów, kanały dystrybucji oraz zasady wyceny i akceptacji ryzyka w sposób mający na celu rentowny wzrost na swoich najważniejszych rynkach. Grupa PZU różnicuje swoje podejście do poszczególnych segmentów polskiego rynku ubezpieczeniowego w zależności od udziału w rynku i rentowności poszczególnych produktów;
- w ramach grupowych ubezpieczeń na życie oraz ubezpieczeń indywidualnie kontynuowanych, strategia Zarządu PZU zakłada pozyskanie nowych klientów, w szczególności z segmentu MSP oraz zwiększenie liczby produktów sprzedawanych obecnym klientom;

- Grupa PZU uruchamia także szereg inicjatyw mających na celu utrzymanie udziału w rynku. Dotyczy to w szczególności inicjatyw skierowanych do podmiotów z sektora MSP, który stanowi potencjalnie najszybciej rosnącą grupę klientów, zarówno w zakresie grupowych ubezpieczeń na życie jak i ubezpieczeń majątkowych i osobowych;
- planowane są również dalsze usprawnienia w zakresie likwidacji szkód mające na celu wzrost efektywności i dalszą optymalizację procesów, co powinno przełożyć się na wzrost satysfakcji klientów oraz oszczędności na kosztach związanych z likwidacją.

Zarząd zakłada, że osiągnie powyższe cele dzięki wdrożeniu szeregu inicjatyw, w tym między innymi centralizacji procesów w obszarach, w których były one do tej pory realizowane w sposób rozproszony i do unifikacji funkcji wspólnych w skali całej Grupy, redukcji zatrudnienia i dokonaniu inwestycji w nowe technologie, w szczególności związane z wdrożeniem efektywnych procesów obsługi klienta.

11. Zarządzanie ryzykiem

11.1 Polityka zarządzania ryzykiem

Wdrożony przez grupę PZU system zarządzania ryzykiem jest ukierunkowany na kontrolę ryzyka, jak również na zachowanie odpowiedniego poziomu kapitalizacji. Poprzez identyfikację, analizę, pomiar, kontrolę, zarządzanie oraz raportowanie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością operacyjną, Grupa PZU jest w stanie zrealizować swoje zobowiązania wobec klientów i partnerów biznesowych oraz wypełnić wymogi płynące z przepisów prawnych i regulacji zewnętrznych.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie PZU jest oparte na następujących głównych zasadach:

- Podejmowanie kontrolowanego ryzyka: siła finansowa i trwały wzrost wartości są integralną częścią strategii biznesowej Grupy PZU. Aby osiągać te cele, Grupa PZU prowadzi działalność w zgodzie z jasno zdefiniowaną polityką ryzyka i w ramach ustanowionych ograniczeń tego ryzyka.
- Jasno określona odpowiedzialność: Grupa PZU działa w myśl zasady przydziału zadań, kompetencji i odpowiedzialności. Delegowani pracownicy są odpowiedzialni za ryzyko, jakie podejmują, a ich bodźce motywacyjne współgrają z celami biznesowymi Grupy PZU.
- Adaptacja do zachodzących zmian w środowisku biznesowym: integralną częścią procesu kontroli ryzyka w Grupie PZU jest zdolność do reagowania na zmiany zachodzące w środowisku biznesowym, wynikające zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych Grupy PZU.

PZU oraz PZU Życie zarządzają ryzykiem ubezpieczeniowym poprzez stosowanie następujących narzędzi:

- kalkulacja i monitoring adekwatności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych;
- strategia taryfowa oraz monitoring obecnych szacunków i ocena adekwatności składki;
- reasekuracja.

11.2 Testy stresu

W związku ze zobowiązaniem nałożonym na zakłady ubezpieczeń przez Komisję Nadzoru Finansowego, PZU i PZU Życie przeprowadziły testy stresu dotyczące danych finansowych raportowanych wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, zgodnie ze wskazówkami Komisji Nadzoru Finansowego i przekazały wyniki w terminie do 31 lipca 2011 roku. Dodatkowo Grupa PZU brała udział w Europejskich Testach Stresu dla sektora ubezpieczeniowego przeprowadzonych przez EIOPA, których wyniki zostały przekazane do KNF. Testy stresu wykazały, że Grupa PZU posiada wystarczające kapitały na bezpieczne kontynuowanie działalności po przejściu silnych zawirowań w otoczeniu biznesowym.

DODATKOWE INFORMACJE

12. Informacje dotyczące akcjonariuszy PZU

12.1 Wykaz akcjonariuszy PZU posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu

Wg stanu na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PZU są:

Lp.	Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji oraz głosów	Procent udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na WZA
1	Skarb Państwa	30 385 253	35,1875 %
2	ING Otwarty Fundusz Emerytalny	4 339 308	5,0251 %
3	Pozostali akcjonariusze	51.627.739	59,7874 %
Razem		86 352 300	100,0000%

12.2 Wskazanie zmian w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta

W okresie od 1 stycznia 2011 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego zaszła znacząca zmiana w strukturze własności znacznych pakietów akcji PZU, polegająca na zbyciu w dniu 10 czerwca 2011 roku przez Skarb Państwa 8.635.230 akcji PZU w transakcjach pakietowych, stanowiących 10,0000 % udziału w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów. Przed zmianą Skarb Państwa posiadał 39.020.483 akcje stanowiące 45,1875 % udziału w kapitale zakładowym oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów. Ponadto ING Otwarty Fundusz Emerytalny, zarządzany przez ING Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., w wyniku nabycia akcji w transakcjach rozliczonych na GPW w dniu 22 lipca 2011 roku, stał się posiadaczem akcji PZU stanowiących powyżej 5 % głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Przed nabyciem akcji PZU Fundusz posiadał 4 309 423 akcje, stanowiące 4,9905 % kapitału zakładowego Spółki oraz taki sam udział w ogólnej liczbie głosów. Po zmianie Fundusz posiada 4 339 308 akcji Spółki, stanowiących 5,0251 % udziału w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów.

12.3 Akcje lub uprawnienia do nich posiadane przez osoby zarządzające i nadzorujące PZU

Lp.	Organ / Imię i nazwisko	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania niniejszego raportu śródrocznego (tj. 25 sierpnia 2011 roku)	Liczba akcji / uprawnień do nich na dzień przekazania poprzedniego raportu śródrocznego (tj. 12 maja 2011 roku)	Wynikająca zmiana w okresie pomiędzy tymi datami
Zarząd				
1	Andrzej Klesyk	-	-	-
2	Witold Jaworski	-	-	-
3	Przemysław Dąbrowski	-	-	-
4	Tomasz Tarkowski	80	80	-
5	Marcin Halbersztadt /1	-	nie dotyczy	-
6	Bogusław Skuza /3	500	nie dotyczy	-
7	Ryszard Trepczyński /3	-	nie dotyczy	-
Dyrektorzy Grupy				
1	Dariusz Krzewina	-	-	-
2	Rafał Grodzicki	-	-	-
Rada Nadzorcza				
1	Marzena Piszczek	-	-	-
2	Zbigniew Ćwiąkalski	-	-	-
3	Krzysztof Dresler	-	-	-
4	Waldemar Maj	30	30	-
5	Dariusz Filar	-	-	-
6	Zbigniew Derdziuk /2	-	nie dotyczy	-
7	Dariusz Daniluk /2	-	nie dotyczy	-
Razem		610	110	-

1/ Powołany w skład Zarządu z dniem 15 maja 2011 roku.

2/ Powołany w skład Rady Nadzorczej z dniem 30 czerwca 2011 roku.

3/ Powołany w skład Zarządu z dniem 1 lipca 2011 roku.

13. Pozostałe informacje

13.1 Zmiany składu organów zarządzających i nadzorujących PZU

Zarząd PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku w skład Zarządu PZU wchodził:

- Andrzej Klesyk - Prezes Zarządu PZU;
- Witold Jaworski - Członek Zarządu PZU;
- Przemysław Dąbrowski - Członek Zarządu PZU.

W związku z upływem w dniu 27 czerwca 2011 roku trzyletniej kadencji obecnego Zarządu PZU, w dniu 2 lutego 2011 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła uchwałę o rozpoczęciu postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu PZU oraz sześciu Członków Zarządu PZU nowej kadencji. Wybrani Członkowie Zarządu PZU mieli być odpowiedzialni za następujące obszary zadaniowe: biznesu detalicznego, biznesu korporacyjnego, inwestycji, finansów, operacji i likwidacji szkód oraz informatyki.

W dniu 15 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PZU powołała Andrzeja Klesyka w skład Zarządu PZU nowej kadencji i powierzyła mu dalsze pełnienie funkcji Prezesa Zarządu PZU.

W dniu 21 kwietnia 2011 roku Rada Nadzorcza PZU podjęła kolejną decyzję o składzie Zarządu PZU na nową kadencję.

Rada Nadzorcza postanowiła powołać w skład Zarządu PZU następujące osoby:

- Tomasza Tarkowskiego - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar likwidacji szkód (dodatkowo powołanie także na ówczesnie trwającą kadencję z dniem 21 kwietnia 2011 roku) .
- Bogusława Skuzę - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar biznesu korporacyjnego;
- Ryszarda Trepczyńskiego - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar inwestycji;
- Marcina Halbersztadta - jako Członka Zarządu PZU nadzorującego obszar informatyki (dodatkowo powołanie także na ówczesnie trwającą kadencję z dniem 15 maja 2011 roku);

Ponadto potwierdzony na kolejną kadencję został mandat dla dwóch dotychczasowych Członków Zarządu PZU:

- Przemysław Dąbrowskiego - nadzorującego obszar finansów;
- Witolda Jaworskiego - nadzorującego obszar biznesu detalicznego.

Zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej PZU Bogusław Skuza i Ryszard Trepczyński powołani zostali w skład Zarządu PZU nowej kadencji od dnia 1 lipca 2011 roku.

W związku z odbyciem w dniu 30 czerwca 2011 roku ZWZ PZU, na którym zatwierdzono jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe PZU za 2010 rok, nowa kadencja Zarządu PZU rozpoczęła się od dnia następnego po odbyciu ZWZ PZU, czyli od 1 lipca 2011 roku. Kadencja jest wspólna i obejmuje trzy kolejne pełne lata obrotowe. Pierwszym pełnym rokiem obrotowym jest rok 2012. Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Zarządu PZU nie nastąpiły żadne inne zmiany.

Rada Nadzorcza PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku skład Rady Nadzorczej PZU przedstawiał się następująco:

• Marzena Piszczek	Przewodnicząca Rady;
• Zbigniew Ćwiąkalski	Wiceprzewodniczący Rady;
• Grażyna Piotrowska-Oliwa	Sekretarz Rady;
• Waldemar Maj	Członek Rady;
• Piotr Kamiński	Członek Rady;
• Krzysztof Dresler	Członek Rady;
• Dariusz Filar	Członek Rady.

Zgodnie ze Statutem PZU liczbę członków Rady Nadzorczej określa uchwałą Walne Zgromadzenie Spółki. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani na okres wspólnej kadencji, która obejmuje trzy

kolejne pełne lata obrotowe. Rada Nadzorcza wybiera spośród swoich członków Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PZU uchwałami z dnia 30 czerwca 2011 roku ustaliło liczbę Członków Rady Nadzorczej PZU na 7 osób i powołało w skład Rady Nadzorczej nowej kadencji taką liczbę osób. Również 30 czerwca 2011 roku nowo powołana Rada Nadzorcza ukonstytuowała się i jej skład przedstawia się następująco:

• Marzena Piszczek	Przewodnicząca Rady;
• Zbigniew Ćwiąkalski	Wiceprzewodniczący Rady;
• Krzysztof Dresler	Sekretarz Rady;
• Waldemar Maj	Członek Rady;
• Dariusz Filar	Członek Rady;
• Zbigniew Derdziuk	Członek Rady;
• Dariusz Daniluk	Członek Rady.

Pierwszym pełnym rokiem obrotowym dla nowo powołanej Rady Nadzorczej jest rok 2012. Do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w składzie Rady Nadzorczej PZU nie nastąpiły żadne inne zmiany.

Dyrektorzy Grupy PZU

Na dzień 31 grudnia 2010 roku Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;
- Rafał Grodzicki;
- Przemysław Dąbrowski;
- Mariusz Sarnowski;
- Krzysztof Branny.

W dniu 2 stycznia 2011 roku Przemysław Dąbrowski złożył rezygnację ze stanowiska Dyrektora Grupy PZU, a w dniu 24 stycznia 2011 roku Zarząd PZU odwołał Przemysława Dąbrowskiego z tego stanowiska i z dniem 1 lutego 2011 roku powołał Tomasza Tarkowskiego na Dyrektora Grupy PZU.

Z dniem 21 kwietnia 2011 roku, w związku z powołaniem do Zarządu PZU, Tomasz Tarkowski przestał pełnić obowiązki Dyrektora Grupy PZU.

Z dniem 7 lipca 2011 roku, w związku z rezygnacją z funkcji Wiceprezesa Zarządu PZU Życie w dniu 20 czerwca 2011 roku, Zarząd PZU odwołał Mariusza Sarnowskiego z funkcji Dyrektora Grupy PZU.

W dniu 16 sierpnia 2011 roku Krzysztof Branny złożył rezygnację z pełnionych przez siebie funkcji: Członka Zarządu PZU Życie i Dyrektora Grupy PZU.

Od dnia 17 sierpnia 2011 roku do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego Dyrektorami Grupy PZU byli:

- Dariusz Krzewina;

- Rafał Grodzicki;

Wszyscy aktualni Dyrektorzy Grupy PZU wchodzi również w skład Zarządu PZU Życie.

13.2 Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W I półroczu 2011 roku PZU nie dokonywał emisji, wykupów ani spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

13.3 Udzielenie przez PZU lub jednostki zależne poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzielenie gwarancji

W I półroczu 2011 roku PZU ani jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki ani nie udzieliły gwarancji - łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu - jeżeli łączna wartość istniejących poręczeń lub gwarancji stanowiłaby równowartość co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

13.4 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Podmioty z Grupy PZU biorą udział w licznych sporach sądowych, arbitrażowych oraz postępowaniach administracyjnych. Do typowych sporów sądowych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą spory związane z zawartymi umowami ubezpieczeniowymi, spory dotyczące stosunku pracy oraz spory dotyczące zobowiązań umownych. Do typowych postępowań administracyjnych, w których biorą udział spółki z Grupy PZU należą postępowania przed Prezesem UOKiK, postępowania prowadzone przed KNF oraz postępowania związane z posiadaniem nieruchomości. Powyższe postępowania i spory mają charakter typowy i powtarzalny, zazwyczaj żadne z nich z osobna nie ma istotnego znaczenia dla Grupy PZU. Większość sporów z udziałem spółek z Grupy PZU dotyczy dwóch spółek: PZU i PZU Życie.

PZU i PZU Życie uwzględniają roszczenia sporne w procesie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na szkody znane biorąc pod uwagę prawdopodobieństwo niekorzystnego rozstrzygnięcia sporu oraz szacując wartość prawdopodobnego rozstrzygnięcia. W przypadku roszczeń spornych dotyczących waloryzacji rent w PZU Życie, roszczenia ujmowane są w pozostałych rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych w kwocie rocznej wartości rent ponad odpowiadającą kwotę rezerwy ustalonej w ramach rezerw matematycznych na życie.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2011 roku i do dnia przekazania niniejszego raportu śródrocznego w Grupie PZU nie wystąpiły postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczące zobowiązań albo wierzytelności PZU lub jednostki od niego bezpośrednio lub pośrednio zależnej, których jednostkowa wartość stanowiłaby odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych PZU.

Na dzień 30 czerwca 2011 roku wartość wszystkich 21.853 spraw toczących się przed sądami, organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych lub organami administracji publicznej prowadzonych w podmiotach z Grupy PZU wynosiła łącznie 1.567,1 mln zł. W kwocie tej 1.142,7 mln zł dotyczy zobowiązań, a 424,4 mln zł wierzytelności spółek z Grupy PZU, co stanowiło odpowiednio 10,21% i 3,79% kapitałów własnych PZU wg PSR.

Spór z CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o.

W dniu 9 kwietnia 2010 roku Sąd Arbitrażowy doręczył PZU Życie pozew o zapłatę w sprawie z powództwa CSC Computer Sciences Polska Sp. z o.o. („CSC”) przeciwko PZU Życie, w którym CSC domagała się zapłaty kwoty łącznie 8,4 mln EUR w związku z wdrażaniem w PZU Życie systemu GraphTalk. W następstwie kolejnych zmian powództwa, CSC aktualnie domaga się zapłaty kwoty łącznie 36,8 mln. zł.

Kwota dochodzona pozwem obejmuje roszczenia CSC z tytułu opłat licencyjnych, za wykonanie prac wdrożeniowych, za usługi utrzymania systemu komputerowego, serwisowych, wynagrodzenia za systemy komputerowe, kary umownej oraz skapitalizowanych odsetek.

W dniu 31 maja 2010 roku, w odpowiedzi na ww. pozew, PZU Życie wniósł o stwierdzenie przez Sąd Arbitrażowy czasowej niewłaściwości do rozpoznania części roszczeń oraz o oddalenie powództwa w całości. W ocenie PZU Życie, roszczenia CSC są bądź to bezzasadne, bądź też nie zostały udowodnione.

Wraz z odpowiedzią na pozew, PZU Życie złożył pozew wzajemny przeciwko CSC, domagając się zapłaty kwoty 71,9 mln zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pobranego przez CSC na podstawie zawartej umowy, ewentualnie tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązań wynikających z zawartej umowy. W odpowiedzi na pozew wzajemny, w dniu 31 sierpnia 2010 roku CSC wniósł o oddalenie w całości powództwa PZU Życie, wskazując, że brakuje przesłanek do uwzględnienia roszczenia PZU Życie.

Ponadto PZU Życie w dniu 21 grudnia 2010 roku złożył w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy wniosek o zawezwanie do próby ugodowej przeciwko CSC o zapłatę odszkodowania w kwocie 123,3 mln zł za szkodę wyrządzoną nienależytym wykonywaniem umowy, alternatywnie o zwrot wynagrodzenia zapłaconego CSC na podstawie tej umowy w kwocie 71,9 mln zł. Na posiedzeniu sądowym w dniu 8 lutego 2011 roku do zawarcia ugody nie doszło. Sąd umorzył ww. postępowanie o zawezwanie do próby ugodowej. Postanowienie w tej sprawie jest prawomocne.

Postępowanie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) wobec PZU Życie

W dniu 1 czerwca 2005 roku Prezes UOKiK wszczął na wniosek kilku wnioskodawców postępowanie antymonopolowe wobec podejrzenia nadużywania przez PZU Życie pozycji dominującej na rynku grupowych ubezpieczeń pracowniczych, które może stanowić naruszenie art. 8 Ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 82 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską. W wyniku rozstrzygnięcia toczącego się postępowania Prezes UOKiK decyzją z dnia 25 października 2007 roku nałożył na PZU Życie karę w wysokości 50.384 tys. zł za utrudnianie korzystania z ofert konkurentów.

Zarząd PZU Życie nie zgadza się zarówno z ustaleniami stanu faktycznego, jak i argumentacją prawną zawartą w decyzji. W ocenie Zarządu PZU Życie przy wydawaniu decyzji nie uwzględniono całokształtu materiału dowodowego i dokonano błędnej kwalifikacji prawnej, a w konsekwencji bezpodstawnie przyjęto, że PZU Życie posiada dominującą pozycję na rynku.

PZU Życie złożył odwołanie od tej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w którym sformułowano 38 zarzutów materialno- i formalnoprawnych wobec decyzji Prezesa UOKiK. Postanowieniem z dnia 31 maja 2010 roku Sąd odrzucił odwołanie PZU Życie uzasadniając to okolicznością, że decyzja Prezesa UOKiK z dnia 25 października 2007 roku nie została prawidłowo

doręczona PZU Życie, a tym samym nie rozpoczął biegu termin do złożenia przez PZU Życie odwołania od decyzji. Powyższe postanowienie Sądu zostało zaskarżone przez obie strony. Po rozpoznaniu zażaleń powoda oraz pozwanego, postanowieniem z dnia 26 października 2010 roku sąd II instancji uchylił zaskarżone postanowienie.

Wyrokiem z dnia 17 lutego 2011 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów częściowo zmienił zaskarżoną decyzję, jednakże oddalając odwołanie PZU Życie w zakresie wysokości nałożonej kary. W dniu 6 maja 2011 roku PZU Życie złożył apelację od wyroku.

13.5 Transakcje z podmiotami powiązanymi

W I półroczu 2011 roku PZU ani jednostki zależne nie zawarły jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie byłyby one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe.

13.6 Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy PZU nie podlega sezonowości lub cykliczności w stopniu uzasadniającym stosowanie sugestii zawartych w art. 21 MSR 34.

13.7 Działalność zaniechana

W I półroczu 2011 roku objęte konsolidacją jednostki Grupy PZU nie zaniechały prowadzenia jakiegokolwiek rodzaju działalności,

Nie objęta konsolidacją spółka zależna ICH Center SA od początku 2011 roku zaniechała swojej działalności statutowej (tj. obsługi likwidacji szkód w ramach Zielonej Karty).

13.8 Istotne zdarzenia po dacie bilansu

- Przeniesienie spółek PZU CO, TFI PZU i PZU AM z PZU Życie do PZU, opisane w punkcie 3.2.
- Zmiany składu Zarządu PZU i Dyrektorów Grupy PZU zostały opisane w punkcie 13.1.

13.9 Połączenia spółek handlowych

W I półroczu 2011 roku nie wystąpiły transakcje łączenia się PZU z innymi spółkami.

13.10 Wybór biegłego rewidenta

W dniu 13 maja 2011 roku Rada Nadzorcza PZU, dokonała wyboru firmy Deloitte Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 19, wpisanej przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73, jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych PZU i Grupy PZU za 2011 rok, sporządzonych odpowiednio zgodnie z Ustawą o rachunkowości lub z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

13.11 Zmiany statutu PZU

W dniu 1 czerwca 2011 roku, na wniosek Skarbu Państwa, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie zmiany Statutu PZU, uchwalając wszystkie zmiany objęte treścią wniosku akcjonariusza.

Zmiany Statutu Spółki dotyczyły następujących zagadnień:

- zmian redakcyjnych dotyczących usunięcia ze Statutu PZU przepisów przejściowych z okresu funkcjonowania PZU przed wejściem i po wejściu na rynek regulowany w celu podniesienia przejrzystości Statutu PZU poprzez rezygnację z przepisów, które wraz ze ziszczeniem się stanów faktycznych w nich wskazanych, stały się przepisami zbędnymi.
- ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wraz z przyjęciem zasad kumulacji i redukcji głosów.

Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w PZU w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz.U. Nr 185 z 2005 roku, poz. 1539 z późn. zm.) oraz w Ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 11 z 2010 roku, poz. 66 z późn. zm.; „Ustawa o działalności ubezpieczeniowej”), takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące. Dla potrzeb ograniczenia prawa do głosowania, głosy akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności, są sumowane.

Ograniczenia te nie dotyczą Skarbu Państwa i akcjonariuszy działających z nim na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji. Ograniczenia prawa do głosowania wygasają gdy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadnie poniżej poziomu 5%.

- sposobu powoływania Rady Nadzorczej.

Członkowie Rady Nadzorczej PZU są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie.

Do chwili, gdy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym PZU spadnie poniżej 20%, wybór połowy członków Rady Nadzorczej powoływanych przez Walne Zgromadzenie następuje spośród osób wskazanych przez Skarb Państwa.

Z chwilą wygaśnięcia uprawnienia przysługującego Skarbowi Państwa, uprawnienie to uzyskuje inny akcjonariusz reprezentujący najwyższy udział w kapitale zakładowym PZU, o ile będzie posiadał co najmniej 20% kapitału zakładowego.

Dodatkowo do chwili, gdy Skarb Państwa przestanie być akcjonariuszem Spółki, ma on prawo, stosownie do art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych (Dz. U. Nr 94 z 2000 roku, poz. 1037 z późn. zm.), do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej w drodze pisemnego oświadczenia składanego Zarządowi Spółki. Takie powołanie lub odwołanie jest skuteczne z chwilą doręczenia odpowiedniego oświadczenia Zarządowi i nie wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia.

W dniu 6 czerwca 2011 roku, zgodnie z art. 32 ust 2 pkt 4 i 7 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej, PZU wystąpił do KNF z wnioskiem o zatwierdzenie zmian Statutu PZU. W dniu 28 czerwca 2011 roku KNF wydała decyzję o zatwierdzeniu zmian.

Zgodnie z obecnie obowiązującym Statutem PZU (wersja zarejestrowana w KRS dnia 9 września 2010 roku), ustalenie tekstu jednolitego Statutu PZU należy do kompetencji Rady Nadzorczej PZU, która uchwałą z dnia 29 lipca 2011 roku przyjęła tekst jednolity Statutu PZU. Zmiany Statutu wejdą w życie z dniem zarejestrowania przez sąd rejestrowy. Do czasu uzyskania postanowienia sądu o zmianie danych w KRS, obowiązującym pozostaje Statut PZU zarejestrowany w KRS dnia 9 września 2010 roku.

Powyższe zmiany Statutu podyktowane były koniecznością zapewnienia stabilizacji pozycji PZU. Zapewniają one stabilizację wykonywania praw głosowych z akcji, przez co demotywują działania prowadzące do spekulacyjnego obrotu akcjami PZU, zwłaszcza takie, które mogłyby prowadzić do tymczasowych decyzji inwestycyjnych. Zmiany dotyczące zasad powoływania Rady Nadzorczej mają zapewnić długofalową stabilizację zarządzania PZU i konsekwentne realizowanie założonych celów.

Zmiany te nie uniemożliwiają wejścia inwestora strategicznego do PZU.

13.12 Obniżenie kapitałów zakładowych spółek ubezpieczeniowych Grupy PZU na Ukrainie

PZU Ukraine w dniu 10 marca 2010 roku, a PZU Ukraine Life w dniu 21 kwietnia 2010 roku otrzymały z ukraińskiego nadzoru ubezpieczeniowego protokoły w sprawie naruszeń wymogów licencyjnych polegających na niedostosowaniu poziomu aktywów netto do wymogów regulacyjnych, zgodnie z którymi aktywa netto zakładu ubezpieczeń nie mogą być niższe od kapitału zakładowego.

W związku z powyższym, w 2010 roku przeprowadzono operacje podwyższenia kapitałów zakładowych ww. spółek, a drugim etapem procesu ich restrukturyzacji kapitałowej był wykup akcji własnych w celu ich umorzenia.

W dniu 27 grudnia 2010 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PZU Ukraine i PZU Ukraine Life podjęły uchwały w sprawie wykupu odpowiednio:

- 29.207.233 akcji po cenie niższej od wartości nominalnej (10 UAH), tj. po 7,19 UAH za akcję;
- 167.989 akcji po cenie niższej od wartości nominalnej (100 UAH), tj. po 21,43 UAH za akcję.

W dniu 18 stycznia 2011 roku PZU zawarł z:

- PZU Ukraine umowę sprzedaży 29.207.233 akcji po cenie 7,19 UAH za akcję, o łącznej wartości 210.000 tys. UAH (stanowiąca równowartość kwota 26.448 tys. USD (75.380 tys. zł), została otrzymana 31 stycznia 2011 roku);
- PZU Ukraine Life umowę sprzedaży 139.991 akcji po cenie 21,43 UAH za sztukę, o łącznej wartości 3.000 tys. UAH (stanowiąca równowartość kwota 378 tys. USD (1.077 tys. zł), została otrzymana 31 stycznia 2011 roku).

W dniu 2 lutego 2011 roku, na mocy powyższych umów PZU przeniósł na nabywców prawo własności akcji.

Pozostałe 27.998 akcji PZU Ukraine Life przeznaczone do wykupu zakupiono od innego akcjonariusza - PZU Ukraine (na mocy umowy zawartej w dniu 18 stycznia 2011 roku). W ten sposób PZU nie utracił kontrolnego pakietu akcji PZU Ukraine Life.

W dniu 25 marca 2011 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia PZU Ukraine i PZU Ukraine Life podjęły uchwały o umorzeniu akcji i obniżeniu kapitału zakładowego:

- PZU Ukraine - umorzenie wykupionych 29.207.233 akcji o wartości nominalnej 10,00 UAH za jedną akcję, o łącznej wartości nominalnej 292.072 tys. UAH i obniżenie kapitału zakładowego o tę kwotę, z 308.226 tys. UAH do 16.154 tys. UAH;
- PZU Ukraine Life - umorzenie wykupionych 167.989 akcji o wartości nominalnej 100,00 UAH za jedną akcję, o łącznej wartości nominalnej 16.799 tys. UAH i obniżenie kapitału zakładowego o tę kwotę, z 33 000 tys. UAH do 16 201 tys. UAH.

Zmiany do statutów PZU Ukraine i PZU Ukraine Life wynikające z obniżenia kapitałów zakładowych zostały zarejestrowane w dniu 28 marca 2011 roku, a cały proces obniżenia kapitałów został zakończony w dniu 28 kwietnia 2011 r. wydaniem świadectwa rejestracji emisji akcji przez Państwową Komisję ds. Papierów Wartościowych i Rynku Kapitałowego („PKdsPWIRK”).

W dniu 22 czerwca 2011 roku ukraiński nadzór ubezpieczeniowy, bazując na sprawozdaniach PZU Ukraine na dzień 31 grudnia 2010 roku, stwierdził niespełnianie przez PZU Ukraine wymogu licencyjnego (zgodnie z którym aktywa netto zakładu ubezpieczeń nie mogą być niższe od kapitału zakładowego) i nakazał PZU Ukraine usunięcie przedmiotowego naruszenia do dnia 30 września 2011 roku. Opisane powyżej przeprowadzenie procesu obniżenia kapitału zakładowego PZU Ukraine usunęło to naruszenie już w kwietniu 2011 roku.

Niedobór kapitałowy PZU Ukraine Life

PZU Ukraine Life na skutek obniżenia kapitału zakładowego, a następnie znacznego wzrostu kursu EUR/UAH, przestał spełniać wymóg minimalnego kapitału zakładowego, który ukraińska ustawa ubezpieczeniowa określa dla zakładów ubezpieczeń na życie na poziomie 1.500 tys. EUR (zgodnie z obowiązującym kursem EUR/UAH na dzień 31 marca 2011 roku to kwota 16.823 tys. UAH, co oznaczało niedobór kapitału na kwotę 622 tys. UAH na tę datę).

W dniu 18 kwietnia 2011 roku, na posiedzeniu Rad Nadzorczych PZU Ukraine i PZU Ukraine Life, przedstawiono plan wzajemnego dokapitalizowania kwotą po około 8.000 tys. UAH, tj. akcje PZU Ukraine Life zostaną objęte przez PZU Ukraine i odwrotnie. Transakcja taka pozwoli na spełnienie wymogów licencyjnych bez dodatkowego zaangażowania środków PZU.

W dniu 30 czerwca 2011 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia PZU Ukraine i PZU Ukraine Life na podstawie rekomendacji Rad Nadzorczych tych spółek, podjęły uchwały o:

- podwyższeniu kapitału zakładowego PZU Ukraine Life o kwotę 2,500 tys. UAH, a kapitałów własnych o 7.872 tys. UAH w drodze emisji 25.000 akcji o wartości nominalnej 100 UAH za akcję i cenie emisyjnej 314,88 UAH za akcję,
- podwyższeniu kapitału zakładowego PZU Ukraine o kwotę 1,800 tys. UAH, a kapitałów własnych o 7.517 tys. UAH w drodze emisji 180.000 akcji o wartości nominalnej 10 UAH za akcję i cenie emisyjnej 41,76 UAH za akcję.

Planuje się, że zmiany do statutów PZU Ukraine i PZU Ukraine Life wynikające z podwyższenia kapitałów zakładowych zostaną zarejestrowane do końca III kwartału 2011 roku, a świadectwa PKdsPWIRK zostaną wydane na początku IV kwartału 2011 roku.

13.13 Cena akcji PZU

W I półroczu 2011 roku, kurs akcji PZU odnotował wzrost o 5,5% w relacji do kursu zamknięcia z ostatniej sesji giełdowej na GPW w Warszawie w 2010 roku. Dla porównania indeks giełdowy WIG 20 w tym okresie wzrósł o 2,1%.

Do połowy marca 2011 roku kurs akcji PZU znajdował się w fazie trendu bocznego o zakresie wahań ok. 340-360 zł. Począwszy od drugiej połowy marca kurs akcji znalazł się w trendzie wzrostowym, który trwał do 25 maja 2011 roku. Osiągnął wówczas maksimum na poziomie 396,80 zł. Na ostatniej sesji giełdowej w okresie sprawozdawczym kurs ukształtował się na poziomie 375 zł. Najniższy kurs zamknięcia akcji PZU w okresie sprawozdawczym wyniósł 337,50 zł, zaś najwyższy – 396,80 zł. Średni dzienny wolumen obrotu akcjami PZU wyniósł w I półroczu 2011 roku 265.181 szt., przy czym najwyższy dzienny obrót odnotowano w dniu 9 czerwca 2011 roku (1.659.172 szt.)³.

Na zmiany kursu akcji PZU w okresie sprawozdawczym miały wpływ trendy rynkowe oraz w szczególności takie czynniki jak możliwa i faktyczna podaż akcji PZU ze strony Skarbu Państwa, potencjalne zmiany w składzie Zarządu PZU, a także informacje dotyczące możliwości zwiększenia poziomu wypłacanej dywidendy ponad 25-45% skonsolidowanego zysku netto wg. Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (IFRS).

W dniu 15 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PZU powołała Pana Andrzeja Klesyka w skład Zarządu PZU nowej kadencji i powierzyła mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu Spółki. W dniu 21 kwietnia 2011 roku Rada Nadzorcza PZU powołała do zarządu nowej kadencji dwóch dotychczasowych Członków: Pana Przemysława Dąbrowskiego i Pana Witolda Jaworskiego, a także Pana Marcina Halbersztadta, Pana Bogusława Skuzę, Pana Tomasza Tarkowskiego oraz Pana Ryszarda Trepczyńskiego.

W dniu 11 maja 2011 roku Zarząd PZU podjął uchwałę dotyczącą polityki dywidendowej Spółki, która zakłada, w szczególności, że wysokość dywidendy wypłacanej przez PZU to 50% do 100% skonsolidowanego zysku netto wg IFRS.

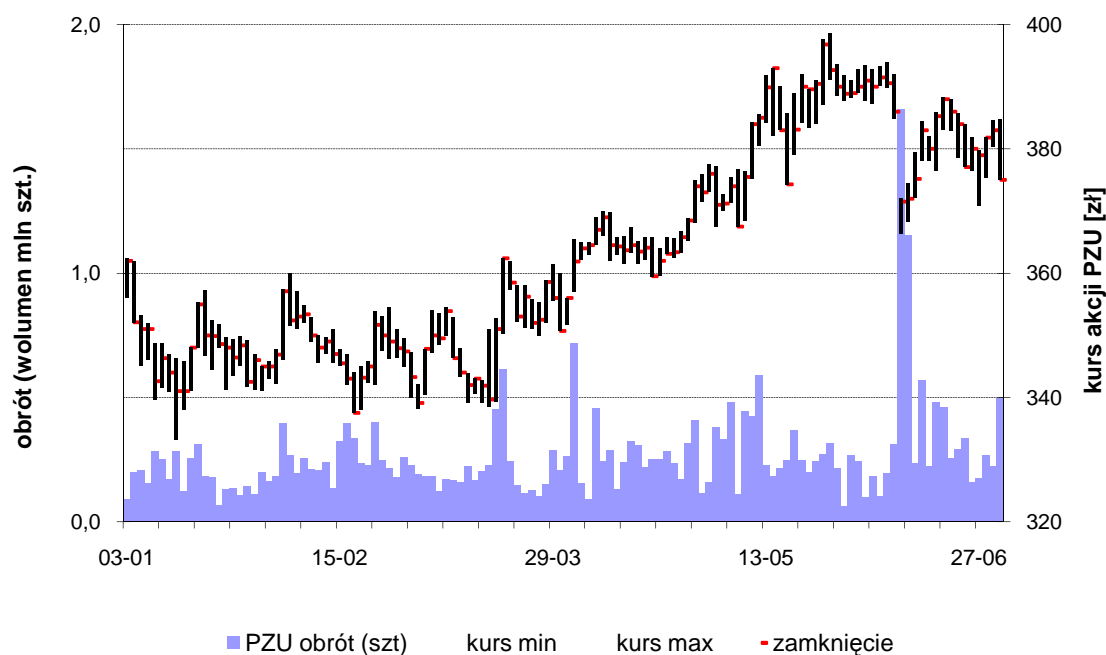
W dniu 10 czerwca 2011 roku Skarb Państwa dokonał sprzedaży 8.635.230 akcji PZU (10% kapitału zakładowego). Transakcja została zrealizowana w trybie budowania przyspieszonej księgi popytu przy cenie w wysokości 367 zł za akcję.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Zarząd PZU przedstawił Walnemu Zgromadzeniu informację na temat polityki kapitałowej oraz polityki dywidendowej. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podziale zysku PZU za rok obrotowy zakończony w dniu 31 grudnia 2010 roku. Na wypłatę dywidendy zostało przeznaczone 2.245.159.800,00 zł, co stanowi 92,04% skonsolidowanego zysku netto wg. IFRS. Na jedną akcję PZU przypadło 26,00 zł brutto dywidendy. Dzień, według którego zostanie ustalona lista akcjonariuszy uprawnionych do wypłaty dywidendy przypada na 30 września 2011 roku. Dzień wypłaty dywidendy to 21 października 2011 roku.

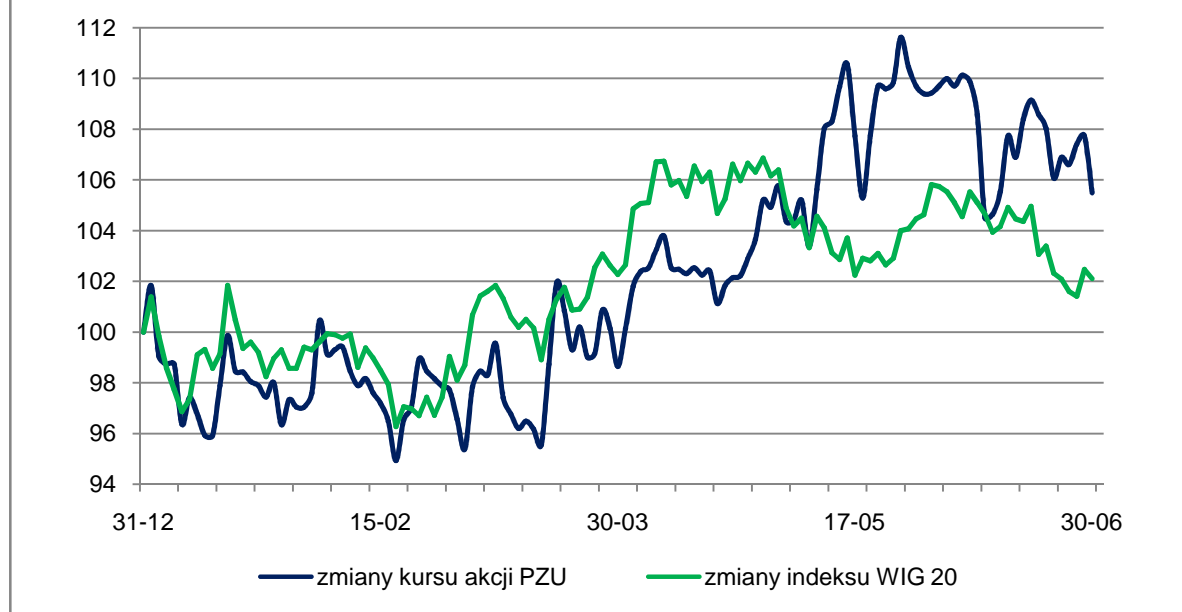
---

³ dane nie uwzględniają transakcji pakietowych w dniu 10 czerwca (sprzedaż 10% akcji przez Skarb Państwa).

Kurs akcji PZU w okresie 01/01/2011-30/06/2011

Zmiany kursu akcji PZU na tle zmian indeksu WIG20 w okresie 01/01/2011-30/06/2011

*Kurs akcji PZU oraz poziom indeksu WIG 20 na dzień 31 grudnia 2010 roku = 100.

Podstawowe dane dotyczące notowań akcji Spółki na GPW w Warszawie S.A.

	j.m. 01/01/2011-30/06/2011	
Liczba akcji	szt.	86 352 300
Kurs zamknięcia z ostatniego dnia notowań okresu sprawozdawczego	zł	375,00
Wartość rynkowa Spółki na koniec okresu sprawozdawczego	zł	32 382 112 500
Najwyższy kurs zamknięcia w okresie sprawozdawczym	zł	396,80
Najniższy kurs zamknięcia w okresie sprawozdawczym	zł	337,50
Średni wolumen obrotu na sesję	szt.	265 181

Wskaźniki rynku kapitałowego

Wskaźniki rynku kapitałowego na dzień 30 czerwca 2011 roku	Wartość wskaźnika
P / BV (C / WK) <i>Cena rynkowa / wartość księgowa</i>	2,65
BVPS <i>Wartość księgowa na akcję</i>	141,64
P / E (C / Z) <i>Cena / zysk netto na akcję</i>	20,86
EPS (zł) <i>Zysk (strata) netto / ilość akcji</i>	17,98
DY (%) <i>Stopa dywidendy (%)= dywidenda przypadająca na jedną akcję / cena akcji</i>	6,93%
DPS (zł) <i>Dywidenda na akcję</i>	26,0

13.14 Dywidenda

W odniesieniu do zysku za 2010 rok i za lata poprzednie, podziałowi podlega wyłącznie zysk wykazany w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej sporządzonym zgodnie z Polskimi Standardami Rachunkowości (PSR).

W dniu 11 maja 2011 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie polityki dywidendowej PZU. Przyjęte założenia polityki dywidendowej:

- podstawą ustalenia dywidendy płaconej przez PZU za dany rok obrachunkowy będzie skonsolidowany wynik finansowy Grupy PZU zgodny z MSSF;
- wysokość dywidendy:

- nie może być niższa niż 50% i nie wyższa niż 100% skonsolidowanego zysku netto wykazanego w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych wg MSSF;
  - nie może być wyższa od jednostkowego zysku netto PZU wykazanego w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wg PSR;
  - nie może powodować obniżenia funduszy własnych PZU poniżej wartości odpowiadającej 250% marginesu wypłacalności;
  - nie może spowodować obniżenia siły finansowej Grupy PZU poniżej poziomu odpowiadającego ratingowi AA według metodologii agencji Standard & Poor's;
  - powinna uwzględniać dodatkowe potrzeby kapitałowe PZU w perspektywie dwunastu miesięcy od momentu przyjęcia przez Zarząd PZU skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy PZU za dany rok.
- fundusze własne i margines wypłacalności są kalkulowane zgodnie z normami ostrożnościowymi ustanowionymi dla polskiego rynku ubezpieczeniowego.

Także w dniu 11 maja 2011 roku Zarząd PZU podjął uchwałę w sprawie propozycji podziału zysku netto za rok 2010 w kwocie 3.516,7 mln. zł proponując przeznaczyć:

- 2.245,2 mln zł na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy;
- 1.271,5 mln zł na kapitał zapasowy.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Walne Zgromadzenie PZU podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku netto za rok 2010, zgodną z ww. propozycją, zakładając wypłatę dywidendy w wysokości 26,00 zł na akcję i jednocześnie określając dzień ustalenia praw do dywidendy na 30 września 2011 roku, a dzień wypłaty dywidendy na 21 października 2011 roku.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU PZU

14. Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Wedle najlepszej wiedzy Zarządu PZU:

- śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2011 roku oraz dane porównywalne (wg MSSF);
- śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2011 roku oraz dane porównywalne (wg PSR);

zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową odpowiednio Grupy PZU i PZU oraz ich wynik finansowy.

Zarząd PZU oświadcza, że Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w I półroczu 2011 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy PZU, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

15. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PZU oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych - Deloitte Audyt Sp. z o.o. - dokonujący przeglądów:

- śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2011 roku (wg MSSF);
- śródrocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2011 roku (wg PSR)

został wybrany zgodnie z przepisami prawa.

Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tych przeglądów spełniali warunki do wydania bezstronnych i niezależnych raportów z przeglądów, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	
24 sierpnia 2011 r.	Andrzej Klesyk	Prezes Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Witold Jaworski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Przemysław Dąbrowski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Tomasz Tarkowski	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Marcin Halbersztadt	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Bogusław Skuza	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)
24 sierpnia 2011 r.	Ryszard Trepczyński	Członek Zarządu PZU	..... (podpis)